

Het Koloniaal Weekblad

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST”

ADRES VOOR REDACTIE EN ABONNEMENTEN:
Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag
Telefoon 14519, Postgiro 14574

Opgericht 21 Maart 1900
door Kolonel
G. E. V. L. VAN ZUYLEN

ADRES VOOR ADVERTENTIËN:
N.V. Drukkerij Ten Hagen, Nobelstraat 20, Den Haag
Telefoon 11987 en 11988, Postgiro 17280

HOOFDVERTEGENWOORDIGER IN NED.-INDIË:
Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostk.

„Het Koloniaal belang is
een algemeen
Nederlandsch belang”

BIJ CORRESPONDENTIE DEN NAAM VAN HET BLAD
TE VERMELDEN

DIT BLAD LIGT TER RAADPLEGING EN LEZING OP DE LEESTAFELS DER OOST- EN WEST-INDISCHE MAILBOOTEN EN DER
VOORNAAMSTE SOCIETEITEN, HOTELS, CAFE'S EN LEESINRICHTINGEN, ZOOWEL HIER TE LANDE ALS IN OOST- EN WEST-INDIË

DEN HAAG **„AU PARADIS”** Firma WEBER & BARTELS

Salon de Coiffure pour Dames

TOUSSAINTKADE 2 bij de Prinsstraat - Tramhalte lijnen 2 en 3

PERMANENT HAIRWAVING, systeem Nestle, New-York

Schoonheids- en Anti-zenuwmassage - Moderne Haarwerken - Haarverven systeem Henné - Manicure
Bediening door geroutin. Kappers - Man spricht Deutsch - On parle français - English spoken

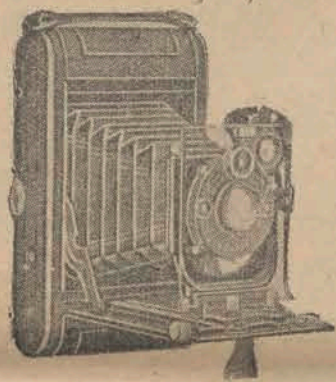
INHOUD: Bij het Zilveren Huwelijksfeest van H. M. de Koningin, door d. R. F. — De rotanstraf in Ned.-Indië, door J. F. C. Nienhuis. — Luchtvaarberichten, door E. L. K. Schmülling. — Tentoonstelling van Sumatraansche Kunstnijverheid te Rotterdam. — Van Week tot Week. — Persoverzicht uit de Ind. Bladen: I. Uit de Eur. Pers. II. Uit de Ind. Pers. III. Uit de Chin. Pers. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verren Vreemde. — Berichten der Afdeelingen: I. Amsterdam, II. 's-Gravenhage. — Mededeelingen: I. Van het Dagel. Bestuur, II. Van de Redactie, III. Van het Inform.-Bur. — Mutatiestaat van 27 Januari tot 3 Febr. 1926.

HAAGSCHE ASSURANTIE COMP.
VOOR BRAND ENZ VAN 1805
HOOFDKANTOOR:
BEZUIDENHOUT 1 — DEN HAAG
BRAND ■ BEDRIEF ■ INBRAAK

Instituut R. KUYPER
Amsterdam R. Vinkeleskade 61
Gecomb. mondel. en schriftelijke opleiding, met club- en privaattlessen in alle hoofdplaatsen.

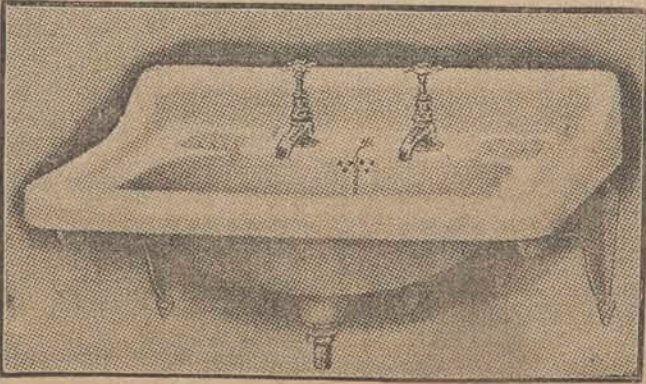
M.O. Staatsinrichting
M.O. Staath.h.kunde, alle acten Boekhouden (ook Staatspraktijkdiploma) Gemeenteadministratie. Ook studiegelegenheid voor hen die geen examen wenschen te doen. Prospectus met examenresultaten, aanbevelingen en opgave van hoofdleiders en leeraren voor ieder vak, alsmede proefles op aanvraag kosteloos.

R. A. LAPPÖHN
Photographie- Artikelen

's-GRAVENHAGE
Heerengracht 3b
Telefoon 10639
Passage 43
Telefoon 16462
SCHEVENINGEN
Palacestraat 8

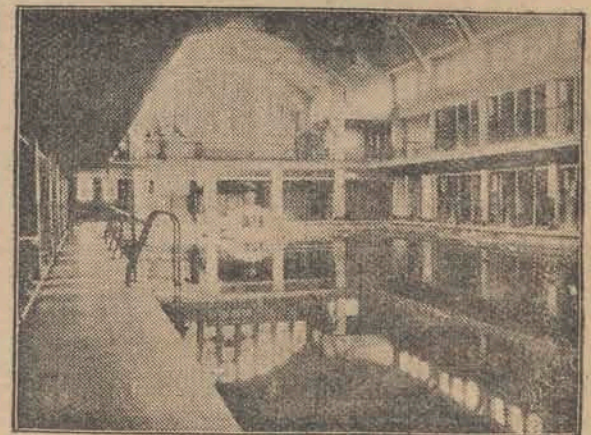
DE KLERK & TEN BRUGGENCATE
VASTE WASCHTAFELS, groote maat, reeds van af f 22.50 compleet.

Electrische ornamenten en -apparaten.
Laan van Meerdervoort 150, 's-Gravenhage. Tel. 35122

GEVESTIGD
FOTOGRAFISCH ATELIER
H. THEOBALD
voorheen firma CHARLS en VAN ES & Co.
BATAVIA-SOERABAIJA.
LAAN VAN MEERDERVOORT 189A.
TELEPHOON 33770.
'S-GRAVENHAGE.

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES”
Telefoon 32739 Postrekening 69868
Weimarstraat 63, Den Haag.
In de onmiddellijke nabijheid van de Electr. tramlijnen 2, 5, 12 en de Stoomtram H. S. M.

Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste eischen van hygiëne en comfort voor de bezoekers.
ZWEMBADEN - KUIPBADEN - DOUCHEBADEN
Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip- of Douchebaden op voordeelige voorwaarden.
Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

Accountantskantoor VAN LINGE
Wilhelminastraat 80 - DEN HAAG - Tel. 70922
Vertegenwoordiging in Ned.-Indië:
ADMINISTRATIEKANTOOR „UNIE”,
WINCKEL, DE LANGE & CO., Malang (Java)
BELASTINGZAKEN, ACCOUNTANCY en
Administratiën in Nederland en Ned.-Indië
E. D. VAN LINGE Rzn., Accountant, Den Haag
E. W. A. SNOEK, Oud-Insp. der Dir. Bel., „ ”
J. O. KOLKMEIJER,
Oud-Insp. van Financiën in Ned.-Indië.
W. J. L. DE LANGE, Accountant, Malang (Java)

„A tot Z” POLIS
WORDEN KOSTELOOS
VERSTREKT DOOR
BLOM & VAN DER AA
Bijkantoor: DEN HAAG
Hooge Nieuwstr. 34 - Tel. 15820

P. DE KAT ANGELINO
MOEDRA'S OP BALI
MET 60 TEEKENINGEN VAN
TYRA DE KLEEN
PRIJS gecart. f 9.— geb. in geh. linnen f 11.50
„Hoe voortreffelijk zijn de priesters zelve geteekend. Met goed overleg is, zoowel in de serie Boeddha-priesters als in die van de Sjiwa-priesters, iedere persoon tweemaal geteekend, van voren en van terzijde, daardoor wordt de houding van het lichaam en in 't bijzonder van de handen zeer duidelijk.”
(N. Rott. Crt.)
Uitgave v. d. N.V. „ADI-POESTAKA”, Den Haag

VAN GULIK's Wijnhandel
 2e Louise de Colignystraat 75 Telefoon 72523
 's-Gravenhage
 Uitsluitend prima Wijnen, Whisky, Cognac
 enz., van eerste klasse huizen 5113

M. STEINS - DEN HAAG
 Korte Houtstraat 14^a
 VERTROUWD ADRES VOOR VAKKUNDIGE
 SCHOEN-REPARATIËN 5115
 in uitsluitend betere afwerking, zoowel genaaid als gepend
Eerste klasse Maatwerk.

Tandarts Dr. A. KERVEL
 Frederik Hendriklaan 45
 DEN HAAG TELEF. 50122
 Spreekuur 9-3
 Belangrijk verlaagd Tarief
 bij contante betaling. 5037

N.V. J. v. VUUREN'S HANDEL-MIJ
BRANDSTOFFENHANDEL
 DENNEWEG 67a TELEFOON
 DEN HAAG 14427 5217

 Wenscht gij te ontvangen te kwaliteit brandstoffen, tegen billijken prijs en gegarandeerde maat? Bel dan op 14427.

A. SCHRÖDER & CO
 GROENMARKT 25, 26, 28
 'S-GRAVENHAGE 5176
 TELEFOON 12773
AFDEELING GORDIJNEN
 Meest gesorteerd Adres in
ALLOVER - FANCY en
FILET NETS
TULLE - ETAMINE EN FILET STORES
 VITRAGE EN TULLE
 GLAS- EN OVERGORDIJNEN
 GEKLEURDE
MADRAS GORDIJNEN
 PER METER EN AFGEPAST

Het goede publiek
 (zoowel junioren als volwassenen) kan thans in een passend milieu
Steno - Typen - Talen - Boekhouden
 leeren aan het bekende Instituut 626
SCHOEVEERS Stadhoudersplein 3, DEN HAAG
 Nic. Witsenstraat 3, AMSTERDAM

Bij het Zilveren Huwelijksfeest van Hare Majesteit de Koningin
 1901 - 7 Februari - 1926.

Bij stralende zon vierde 25 jaren geleden gansch Insulinde enthousiast Harer Majesteits inhuldigungsfeest en nam het met blijde oogen kennis van Haar huwelijk: 't Is Oranje, 't blijft Oranje, 't zal Oranje wezen! Monter en frisch ging Indië de toekomst tegemoet; had niet kort te voren de Gouverneur-Generaal Van der Wijck Holland in Indië weder het onmisbaar zelfvertrouwen teruggegeven? Het kanongebulder van Lombok had weerkaatst tegen Borneo's wouden en Celebes' zuidelijk gebergte, het wegvoeren van Lombok's Radja in ballingschap had de verzetselementen in die gewesten met ontzag vervuld. In Atjeh bleek na dertig jaren tobbens eindelijk de veilige koers gevonden door de koelklare voorlichting van Snouck Hurgronje en den optimistischen durf van Van Heutsz. Onze Koningin-Gebiedster over Insulinde, eenheidsymbool voor allen, die er Nederlandsch gevoelen; en Holland's Koningin — Draagster der opperste Majesteit voor Haar millioenen overzeesche onderdanen, die onder het rood, wit en blauw der aanvaarde vlag den zegen van den vrede, de handhaving van orde, het ontluiken der welvaart en de zekerheid van opperste gerechtigheid in Indië's landvoogd, H. M. Vertegenwoordiger, deelachtig worden, — deze gedachten vervulden allen, die in Indië werkten en streefden.

Een slagschaduw viel over dit zonnig heden door de noodlottige mislukking van de rijstogsten in vele streken van Java gedurende de jaren 1901 en 1902. Holland sloeg de schrik om het hart, maar Indië versagde niet, toog fiksich aan het werk, en, nog was in 1914 de beschrijving van de oorzaken der mindere welvaart op Java niet voltooid, of reeds geruimen tijd hadden in den door Van Heutsz gepacificeerden en geordenden Archipel rijke oogsten en gulden winsten, zoowel in de Inlandsche maatschappij als in de kringen der Europeesche ondernemers, het voorzichtig maar gestadig op alle gebied, vorderend Regeeringsbeleid krachtig bevorderd en Indië weder een hoorn des overvloeds doen gelijken, welke zijn schatten over tallozen uitstortte. Voor Amsterdam was Vondel's gouden eeuw weer aangebroken en, als monument voor hetgeen overzee Hollandsche energie vermag, verrees langzaam in Holland's hoofdstad het machtig bouwwerk van het — thans Koninklijk — Koloniaal Instituut.

Een nieuwe tijd trad in. Azië was ontwaakt, Indië — ook het onze — in beroering gekomen. Giftige woorden, opgewonden vertoogen, vreemde, ongerijmde eischen weerklonken, bittere tweedracht, plaatselijke onrust ontstond. De wereldoorlog met zijn geweldigen nasleep verhoogde de spanning, maar, zich zijn plicht bewust, heeft het Hollandsch Gezag, ofschoon van het moederland bijkans afgesneden en hevig belemmerd in den onontbeerlijken toevoer uif den vreemde van levensmiddelen, onverschrokken en zelfbewust de zorg voor het algemeen welzijn degelijk behartigd en het landsbestel gehandhaafd overeenkomstig recht en wet.

Op den 31en Augustus 1919 bij het Openbaar Gehoor in het Paleis te Rijswijk sprak, in het rustig besef van herwonnen evenwicht, de Gouverneur-Generaal Graaf van Limburg Stirum, een landvoogd, toegewijd aan Indië als de besten onder zijn voorgangers o.m. het volgende:

„.....De Regeering beweest sinds jaren Haar sympathie met de geestelijke beweging, die door dit deel der wereld voer, baande den weg voor de vervulling van rechtmatige verlangens en gegronde behoeften, betoonde de ruimst denkbare tegemoetkoming aan Inlandsche vereenigingen van onder-

scheiden aard, beval Haar ambtenaren samenwerking aan met hen, die daarin de leidende rol vervullen... Zij is er van overtuigd dat geen ander weg begaanbaar is dan die snel voorwaarts voert. Het is voor de Regeering en voor wie met Haar gelijk denken, (echter) een bittere teleurstelling de hinderpalen op dien weg worden geworpen door hen, wien juist de ongestoorde voortgang het naaraan het hart moest liggen... Handhaafster der wetelijke orde, zal de Regeering met onverzettelijkheid elke bedreiging daarvan te keer gaan. Doch ook zal Zij vastberaden de taak volvoeren, die W op Ons nemen, het scheppen van de voorwaardes waardoor Indië zal komen tot vollen bloei in alle richtingen, waarin het leven van een volk zich uif Onbewogen door het rumoer van den dag, onafdoenlijk voor poging tot intimidatie, met vaste hand sturend naar het eenmaal gestelde doel, blijven W ook hier trouw aan de wapenspreuk der Oranje's

Aan deze ernstige, met groote aandacht en door zeer velen met volle instemming aangehoorde woorden was de volgende merkwaardige passus voorgegaan:

„.....De jaren in den storm van den wereldoorlog tezamen beleefd; de wijze waarop de Koningin, staande te midden van Haar volk zich daaraan heeft gewijd, medelevende met hen die wachten aan de grenzen tegen immer dreigend gevaar met wie gebukt gingen onder den nood der tijden overal aanwezig waar Haar hand iets kon vinden te doen, — die jaren hebben de banden, die de Koningin aan ons verbinden, nog hechter gemaakt. Mijne Heeren, ik meen dat een hartewensch een ontelbare schare in Indië vervuld zou worden, wanneer het H. M. mocht mogelijk zijn ook hier lande in persoon de betuiging van verknochthe Harer getrouwe onderdanen in ontvangst te konnemen.”

Deze Groot-Nederlandsche gedaachte had betere verdiend dan in staatkundige kringen aanstonds worden gecarteerd. Constitutioneele beletsels angstige veiligheidsoverwegingen, schatkiestbezwaren, al deze argumenten doen wij echter beter thans te laten rusten; gedane zaken nemen geen keer. Iets goeds is er nochtans wel verkregen: Haar Majesteit is er voor behoed gebleven om aan Indië met eigen hand een constitutie te schenken, well — hoe onvermoeid ook daaraan jaren en jaren gearbeid, — bij slot van rekening niemand heeft vredigd.

Plechtig werd West-Java's Provinciale Raad olangs geïnstalleerd, ingewijd na jaren- en jaren lange laborieuze overweging, omwerking en voorbereiding, doch mag men ook bij deze „hervorming” niet vragen: wie — buiten de plichtmatig lofredenaars — betuigt inderdaad van harte zijn instemming met eene innovatie welke — op zichzelf reeds veel te laat tot stand gekomen — slotte niet anders heeft gedaan dan een moedellandsche instelling, ietwat gewijzigd, overgebracht naar Java, waar deze kasplant in den eigen bodem des lands bezwaarlijk wortel zal schieten?

En intusschen wacht Indië; wacht het op h glore van een nieuwen dag. Trotsch klieven wweleer Holland's rijk beladen zeekasteelen de gaven van Indië's zeeën; er is weer stoffelijke overvloed, welke in breede kringen materiële zegen verspreidt: Indië's wachten is evenwel op eenen nieuwen geest, een geest van waarheid en gerechtigheid; op verzoening tusschen Nederlandsch en inheemsch element, op werkelijke verlichting overzwaren belastingdruk op Java's desaman; ten slotte: er is verlangen naar veiligheid ter en te land bij de niet te bedaren onrust om Stille Zuidzee.

„Onder de menigvuldige gezigtspunten van historishe beschouwing” — schreef Thorbecke eens „is er voor hem, die noch tot de fatalisten noch de optimisten behoort, geen merkwaardiger, dan vergelijking van het doen en laten, van volk of

Wilt ge in alle opzichten tevreden zijn, koopt dan Uw
GOUD EN ZILVER
 of brengt Uw Reparatiën bij W. K. POULUS
44 WESTEINDE 44 DEN HAAG - TEL. 33622
 het sedert 1885 zoo gunstig bekend staande en vertrouwde adres.
 2de Winkel: **BOEKHORSTSTRAAT 101a** 5122
Let op het juiste adres

A. LOTGERING
 Tandarts
 Suezkade 72 - Den Haag - Tel. 32305
 Spreekuren: 8.30-9 v.m.
 1.30-3 namidd., 7-8 namidd. (behalve Zaterdag)

ANNO 1674
MAATSCHAPPY TOT EXPLOITATIE
 VAN DE
STOOMWASSCHERY
 % **BYVOET, ZON**
BLOEMENDAAL
 TEL. 22016. TEL. 22016.

dividu, met de taak, die te vervullen stond." De taak in Indië wacht thans opnieuw op aanvaarding; op wien zal bij de nieuwe landvoogdij de keuze vallen?

Verlangend naar een levenwekkend, vooruitziend nieuw opperst landsbestel, doch tevens vertrouwend op de Koninklijke wijsheid bij de a.s. keuze, en rustig in het besef dat het onwankelbaar fundament voor Holland's gezag in Indië is een waarsichtig en rechtvaardig bewind, heeft Indonesië, dankbaar herdenkend wat het gedurende dit 25-jarig tijdperk heeft ervaren aan vorstelijke belangstelling en Koninklijke deelneming, op dezen dag slechts één bede:

Hare Majesteit de Koningin, Zij leve; Zij en Haar Huis!

d. R. F.

De rotanstraf in Nederlandsch-Indië

door

J. F. C. NIENHUIS

(Oud-Hoofd van het Gevangeniswezen in N.-I.)

Is de rotanstraf, voor de handhaving van de orde en tucht onder de gevangenen in Nederlandsch-Indië, bepaald onmisbaar? Met die vraag kreeg ik, nu 19 jaar geleden, voor het eerst te maken, toen ik als directeur van de gevangenis te Djokjakarta in de noodzakelijkheid kwam, zelf die straf op te leggen en de ten uitvoerlegging bij te wonen.

Op 1 Januari 1907 had ik mijn nieuwe functie van gevangenisdirecteur aanvaard en was mij de bevoegdheid gegeven om de gevangenen, wegens vertreding tegen de orde en tucht, disciplinair te straffen.

De reorganisatie van het gevangeniswezen was in haar eerste begin, in daarvoor geschikte gevangenis- en dwangarbeiders, voor zoover zij niet voor de kolonijnen noodig waren of te velde aan den troep behoefden te worden toegevoegd, met ambachtswerk worden bezig gehouden. In de gevangenis te Djokjakarta moest een schoenmakerij en een leerlooierij opgericht worden en hiervoor had ik mij beschikbaar gesteld. Honderden dwangarbeiders, waaronder tientallen met zeer zware straffen, waren hier bijeengebracht, om aan het werk gezet te worden.

De assistent-resident van Djokjakarta, die als hoofd van plaatselijk bestuur, in afwachting van de komst van een gevangenisdirecteur, de disciplinaire straffen aan de gevangenen had op te leggen, spaarde den rotan niet. Voor bepaalde feiten, als ontvluchting en verzet tegen het personeel, werd geheel in overeenstemming met de bepalingen van het toen van kracht zijnde gevangenisreglement, het maximum aantal rotanslagen gegeven.

In de vaste overtuiging, dat de rotan onmisbaar was voor de verzekering van een goeden gang van zaken in de onder mijn beheer gestelde gevangenis, volgde ik bij het opleggen van disciplinaire straffen, het voetspoor van mijn voorganger-strafooplegger.

Die straffoefeningen vielen mij intusschen niet eens. Weerkhartig van aard ben ik nooit geweest; in dat als jong luitenant in Indië gekomen, had ik dadelijk, tijdens het tweede gedeelte van de Lomsk-expeditie, gelegenheid gekregen vertrouwd te raken met veel menselijke ellende. Toch zal ik die eerste straffoefening in de gevangenis te Djokjakarta, in het begin van 1907, mijn leven lang niet vergeten.

Wie achterstaande foto van het binnenplein eener willekeurige Indische gevangenis van het oude type goed bekijkt, kan zich eenigszins een voorstelling vormen van de praktische toepassing der straf. De houten paal, waaromheen de gevangenen met

hunne bewakers zijn gegroepeerd en welke paal voorzien is van drie dwarslatten en een katrol in het bovengedeelte, dient om den man, die geslagen moet worden, stevig te kunnen vastbinden, zoodat hij zich niet bewegen kan. Staande met het gelaat naar den paal gekeerd, worden de handen boven het hoofd saamgevoegd en door middel van een over het katrol loopend koord, tegen den paal aangehouden.

Een, uitsluitend voor dergelijke straffoefeningen bestemde, wit katoenen korte broek, welke vooraf goed gedesinfecteerd wordt, krijgt de gestrafte aan, voor het overige is hij ongekleed. Een lederen kussentje beschermt de lendenen, terwijl ook nog verdere voorzorgen worden genomen om te voorkomen, dat een niet goed gerichte slag met den rotan aan edele deelen van het lichaam ernstig kwaad zou kunnen doen.

Alleen zij, die na voorafgaand geneeskundig onderzoek, volkomen gezond en sterk zijn bevonden, mogen de rotanstraf ondergaan. Bij de straffoefening is behalve de strafoplegger, ook een geneeskundige ambtshalve tegenwoordig. Indien dit door den geneeskundige in het belang van de gezondheid van den gestrafte noodig wordt geoordeeld, wordt het toebrengen van slagen, ook al is het bepaalde aantal nog niet gegeven, onmiddellijk gestaakt. Meer dan 20 slagen mogen nimmer achter elkaar worden gegeven.

De wijze waarop de gevangenen zich bij het ondergaan van de rotanstraf gedragen, is zeer verschillend. Vele Inlanders, doch lang niet allen, verdragen de pijn met een voor ons Westelingen onbegrijpelijke gelatenheid en kalmte, zonder zelfs een teeken van smart te geven.

Toen ik de eerste maal als strafoplegger een dergelijke straffoefening moest bijwonen, trof ik het al bijzonder ongelukkig. Nadat ik het teeken om te beginnen had gegeven en de eerste rotanslag het lichaam van den gestrafte striemde, klonk een doordringend gegil, gevolgd door een „minta ampon" (ik vraag vergiffenis) door de lucht. Bij elken nieuwen slag zag ik het lichaam ineenkrimpen en zich in bochten wringen, bij de vergeefsche pogingen om los te komen van den paal.

Na den tienden slag liet ik ophouden om den Inlandschen arts te laten onderzoeken of de man inderdaad tegen deze marteling nog verder bestand was. Er was niet het minste bezwaar ook de overige 10 rotanslagen toe te dienen, zoo luidde het antwoord. Ik vermoed, dat het „soort over soort, dat is genade" toen nog niet was uitgevonden. De verdere beschrijving van deze straffoefening zal ik den lezer besparen.

Doch niet alle straffoefeningen, die ik heb bijgewoond, hadden een dergelijk verloop. Het is voorgekomen, dat een gestrafte na het neerkomen van elken slag onvervaard uitriep „enaq" (lekker) en na den 20sten of laatsten slag, met een brutaal gezicht een „minta lagi" (ik vraag nog meer) liet hooren. Dat de rotan-slagen toch flink waren aangekomen, constateerde na afloop de geneeskundige en was trouwens al vrij spoedig merkbaar door de bloedstrepen, welke op de witte broek zichtbaar werden.

Het valt te laken en verdient zelfs strenge afkeuring, maar toch is het verklaarbaar, dat de strafoplegger zich aan de uittartende houding, als door dezen gestrafte aan den dag gelegd, zoodanig ergert, dat hij er onmiddellijk toe overgaat aan het maximum van 20 rotanslagen nog een 10-tal „ongenummerden" toe te voegen.

Hoe het zij, nadat ik de eerste maal de rotanstraf ten uitvoer had zien leggen en deze tegen de borst stuitende marteling tot het einde toe had bijgewoond, heb ik mij geschaamd en stond het voor mij vast, dat een dergelijke weerzinwekkende vertooning niet meer van dezen tijd kon zijn.

REPAREREEN ■ OVERTREKKEN
PARAPLUIE MAGAZIJN
A. QUERELLE
 SCHOOLSTRAAT 10
 'S-GRAVENHAGE - TELEF. No. 10151
 Leden van „Oost en West" 5 pCt. korting

INSTITUUT VOOR MAGNETISME EN MASSAGE
HOOGTEZON EN DIATHERMIE
 W. F. WAGTO, ARTS
 Gevestigd v. GALENSTRAAT 70, b/h PR. HENDRIKPL.
 Sprekuren: 8.30-10 uur voormiddag, 1.30-3 uur namiddag 7-8 uur 's avonds. Spreekuur Oogarts: Zaterdagmiddag van 3.30-4.30 uur. Magnetiseurs-Masseurs: H. G. ORIF VAN AMSTEL, W. P. MÜNZE.

M.V.Z.
MELKINRICHTING DER VEREENIGDE
- ZUIVELBEREIDERS -
 Badhuiskade 5 Scheveningen
 levert U
 tegen **concurrerende prijs**
 prima kwaliteit **Melk en Zuivel-**
producten. Probeert U eens onze
Prima Roomboter, de kwaliteit
 zal U bevallen!
 Deze artikelen dagelijks versch
 aan huis bezorgd.

KWEEKERIJ ALPINA WASSENAAR
KWEEKERIJ „ALPINA"
 RAAPHORSTLAAN - WASSENAAR
 Speciale cultuur van
Alpen- en Rotsplanten

VAN MOORSEL & Co
 KERKPLEIN 11-12 - 'S-GRAVENHAGE
 Speciaal adres voor
 het voordelig instal-
 leeren van Woningen
 Ruime keuze in:
BEDDEN-MEUBELN
TAPIJTEN tegen uiterst
 voordelige prijzen
 Leesfauteuil m. prima kussens f23.50

ZOOEVEN VERSCHENEN:
DOOR DE LUCHT
NAAR INDIË
 door
 A. N. J. THOMASSEN A THUËSSINK V. D. HOOP
 met 112 illustraties op kunstdrukpapier naar foto's, tijdens den tocht genomen en talrijke routekaartjes.
 PRIJS: ingenaaid f 5.25; in Prachtband f 6.90
 Zendt per omgaande uwe bestelling aan
N.V. KONINKL. NEDERL. BOEK- EN KUNSTHANDEL
VOORHEEN M. M. COUVÉE
 Laan v. Meerderv. 35 - DEN HAAG - Telefoon 35752
 Filialen:
 Klimphof 14, Tel. 35563 Theresiastr. 108a, Tel. 72444

KONINKLIJKE MEUBELTRANSPORT-MIJ.
DE GRUIJTER & Co.
 DEN HAAG
 AMSTERDAM :: ARNHEM

Bergplaatsen voor Inboedels
 :: Bewaring bagage ::
 voor repatrieerenden
OVERZEE-TRANSPORTEN

N.V. Brandstoffenhandel
„DE CENTRALE”
 SCHEVENINGEN

Tel 51313 - Pinkstraat 27 - Tel. 51313

levert uitsluitend prima kwaliteit
 Engelsche-, Belg.-, Duitsche- en Hollandsche
 Brandstoffen,
 beslist steen- en gruisvrij.

Prompte bediening. Billijke prijzen.

NEEMT PROEF.

Aanbevelend, C. VERHEIJ Wzn, Directeur.

**N.V. STOOMWASCH-
 EN STRIJKINRICHTING**
 voorheen 5155
H. A. v. STARRENBURG

OPGERICHT 1875

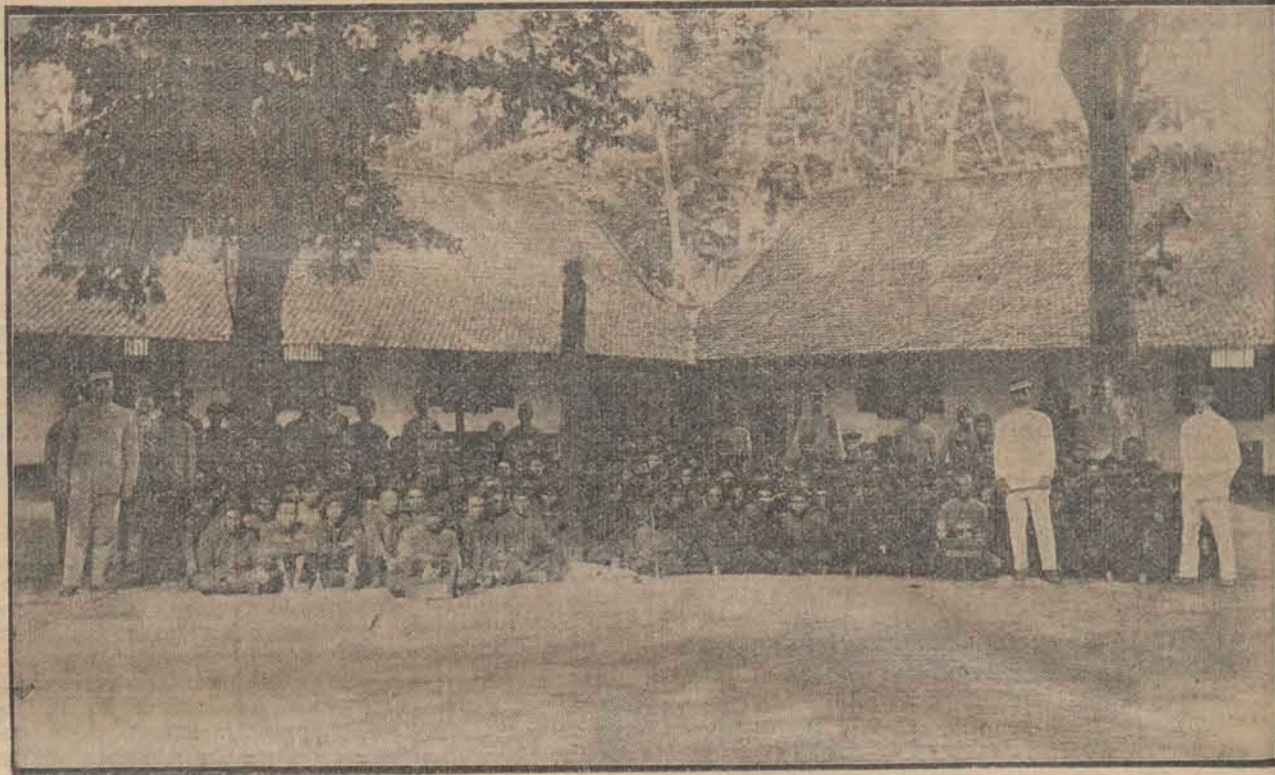
Fahrenheitstraat 168
 TELEFOON 31791
'S-GRAVENHAGE

„DE LANDBOUWER”
 79 Copernicuslaan 79 Tel. 31676
 DEN HAAG 5118

UW ADRES voor 1ste kwaliteit Roomboter, Kaas
 en fijne Vleeschwaren.
 Geregelde aanvoer versche Geldersche Eieren.
 Thuisbezorging zonder prijsverhoging. **Geén Filialen.**

Schoen-Magazijn PAANAKKER
 Alléén ZOUTMANSTRAAT 43^a - Den Haag
 TELEFOON 30869 5124

Ontvangen nieuwe collectie **Winterwerk**

Binnenplein eener Indische gevangenis

Een drie-jarige ervaring als gevangenis-directeur heeft mij verder geleerd, dat de meest onhandelbare gevangenen voor de rotanstraf het minst gevoelig zijn, terwijl bij een oordeelkundige toepassing van de straf van eenzame opsluiting, gepaard met zwaren arbeid, de rotanstraf voor de handhaving van de orde en tucht in de gevangnissen zeer goed kan worden gemist. Dat deze laatste opvatting nog niet algemeen wordt gedeeld, kan intuschen niet worden ontkend, doch wel staat vast, dat het aantal voorstanders van de handhaving van de rotanstraf sterk aan het minderen is.

Een feit is het, dat met ingang van 1 Januari 1918 de rotanstraf in Nederlandsch-Indië in beginsel is afgeschaft. Men verkeert thans nog in een overgangstoestand en hieraan alleen is het te wijten, dat tot op heden op vele plaatsen in Nederlandsch-Indië die straf nog vrij geregeld wordt toegepast.

De zaak is, dat op 1 Januari 1918, tegelijk met het nieuwe Wetboek van Strafrecht, een nieuw Gevangenisreglement is ingevoerd, waarin een bepaling is opgenomen, welke zegt, dat alleen in gevangnissen waar geen gelegenheid bestaat om de straf van eenzame opsluiting gepaard te doen gaan met zwaren arbeid, de rotanstraf mag worden opgelegd.

Nu missen helaas de meeste gevangnissen die gelegenheid nog geheel of bezitten haar slechts in onvoldoende mate. Het gevolg hiervan is, dat indien het hoofd van plaatselijk bestuur of de gevangenisdirecteur, die bevoegd zijn om gevangenen wegens schending van de orde en tucht te straffen, het zwaaien met den rotan nuttig of noodig acht, deze straf nog vrij geregeld wordt opgelegd.

Toch is die vrijheid niet onbepaald, want op de wijze waarop van de bevoegdheid tot het opleggen van disciplinaire straffen aan gevangenen wordt gebruik gemaakt, wordt nauwelikkend toezicht gehouden. Zoo trok in 1923, niet lang vóór mijn aftreden als hoofd van het gevangeniswezen in Nederlandsch-Indië, een proces-verbaal van gevangenis-inspectie mijn aandacht, waarin de landraadvoorzitter, die met het houden van gevangenis-inspectie was belast, de aantekening had gesteld, dat in het geheele gewest Menado de rotanstraf niet meer werd opgelegd, omdat de resident dit had ver-

boden en zulks niettegenstaande in de gevangnissen de gelegenheid, om de straf van eenzame opsluiting gepaard te doen gaan met zwaren arbeid, ontbrak.

Bij navraag bleek dit juist te zijn, de betrokken resident had in een rondschrijven aan zijn ambtenaren als zijn oordeel kenbaar gemaakt, dat de hoofd van plaatselijk bestuur, dat de rotanstraf noodig had om onder de gevangenen de orde en tucht te handhaven, niet-geschikt was voor zijn taak.

Wel schril steekt hierbij af het feit, dat van het aantal malen, dat in 1923 in het overige deel van Nederlandsch-Indië de rotanstraf werd opgelegd en welk aantal 8850 bedroeg, het leeuwenaandelen wel een aantal van niet minder dan 5693 voor rekening komt van Sawah Loento. Al deze straffen zijn door den gevangenisdirecteur aldaar opgelegd moeten worden aan bij de Ombilin-mijnen te werk gestelde gestraften, hoofdzakelijk tot het tegengaan van het veelvuldig „drossen” van het werk.

Er is over deze zaak in de Indische pers al hetima wat te doen geweest; in den Volksraad zijn tijdens de najaarszitting van 1925 harde noten over gekraakt, terwijl ook de Nederlandsche pers zich niet onbetuigd heeft gelaten. De Minister van Koloniën zal er eerstdaags, naar aanleiding van het door een Lid van de Tweede Kamer gestelde verzoek, nog het noodige van moeten zeggen.

Wie, als overtuigd tegenstander van de rotanstraf, al jaren lang niets onbeproefd heeft gelaten om langs den ambtelijken weg maatregelen door te voeren te krijgen, die konden leiden tot het overbodig maken van het slaan met den rotan, ook bij de Ombilin-mijnen te Sawah Loento, kan er zich slechts over verheugen, dat de Directeur van Justitie in de zitting van den Volksraad van 3 December 1925 namens de Indische Regeering heeft verklaard, dat thans het kwaad in den wortel is afgelast.

De tewerkstelling van gestraften bij de Ombilin-mijnen te Sawah Loento, hoewel voordeelig en winstgevend uit een oogpunt van mijn-exploitatie heeft altijd groote moeilijkheden en bezwaren opleverd. De voornaamste schaduwzijde is steeds geweest, de onmogelijkheid om het weglo-

WEEFSCHOOL „SMEDA”
 MARGARETHA VERWEIJ
 AMSTERDAM DEN HAAG BLARICUM

Handweefwerk Egyptisch vlechten
 Raffia werk

LESSEN EN CURSUSSEN

Mevr. JOH. VAN DER WISSEL
 Goudsbloemlaan 8
 DEN HAAG

**LEERARES PIANO- EN
 ENSEMBLESPEL**

SPREEKUR VAN 1.30 TOT 2.30

Official **Ford** Dealer

THE UNIVERSAL CAR

Reinkenstraat 1 K **Garage „HAMIN”** Den Haag, Tel. 34215
Service - Automobielen-Onderdeelen

5108

van het werk afdoende tegen te gaan. Zelfs al
ludt men rekening met de omstandigheid, dat
middeld 4000 à 5000 gestraften bij de Ombilin-
nen werkzaam zijn, dan is een aantal van on-
veer 7000 ontvluchtelingen per jaar, toch een
ter dat te denken geeft. Sommige dwangarbeid-
es nemen de gewoonte aan, geregeld elke maand
paar dagen op stap te gaan. Wat de vreedzame
volking van Midden Sumatra van deze marau-
rende dwangarbeiders en de daarbij aangeslo-
contract-koelies, in den loop der jaren te lijden
ft gehad, gaat alle beschrijving te boven.
doet de van zijn uitstapje, al dan niet vrijwillig,
gekeerde dwangarbeider ongestraft blijven?
gevangenisdirecteur te Sawah Loento ontvangt
de mijndirectie opgaaf van dergelijke ontvluch-
gen en tevens mededeeling van de tijdens de
rkuren gepleegde overtredingen tegen de orde
ucht. Hij beschikt niet over de middelen om
ontvluchtelingen of onregelmatigheden tijdens
werk tegen te gaan, mag er zich zelfs niet mee
noeien, de gestraften zijn tijdens de werkuren
de mijndirectie afgestaan. Hij heeft slechts te
gen, dat elke overtreding wordt gestraft, wil
n bandeloosheid gaan heerschen. Waar het aan-
strafcellen bij de Ombilin-mijnen bovendien be-
t onvoldoende is en dus met het opleggen van de
f van eenzame opsluiting niet kan worden vol-
an, moet hij wel, hoe noode ook, tot het opleggen
de rotanstraf overgaan. Dit is in het kort de
klaring, niet de verontschuldiging, van het bui-
sporig aantal malen, dat te Sawah Loento in 1923
de rotan geranseld is.
ndien een 10-tal jaren geleden reeds gedaan was,
thans, volgens bovenbedoelde verklaring van
Directeur van Justitie voor het overbodig ma-
van de rotanstraf schijnt te zijn geschied, zou
gerechte verontwaardiging van heden achter-
te hebben kunnen blijven.

Luchtvaartberichten.

Franco heeft in ± 38 uur den Atlantischen
aan van Praia, eene der Kaapverdische eilan-
naar Pernambuco overvlogen, waar hij den
n Januari 's avonds aankwam. De geheele af-
ad is ± 3400 K.M., zoodat de uursnelheid min-
dan 100 K.M. was. Het is niet met zekerheid
end of dit de kortste weg is, langs welke deze
aan kan worden overgevlogen; volgens de kaart
de afstand Liberia—Pernambuco aanmerke-
korter en wel slechts 3100 à 3000 te bedragen
mijndigt ruim 1000 K.M. (dus ééne dagvlucht) be-
ten Dakar; en daarheen bestaat reeds eene
sche Luchtlijn. Mocht het door technische ver-
ringen gelukken zonder te groote kosten een
imale uursnelheid van 100 K.M. te behalen, dan
de overvlieging der Wereldzee langs Monrovia
naar Pernambuco in 30 à 31 uur moge-
worden; Monrovia—Londen vordert hoogstens
lagvluchten, maar zou met nachtvluchten tot
gstens 3 dagen reisduur inkrimpen. In Frank-
is men druk bezig met de voorbereiding eener
Rio de Janeiro naar Buenos Ayres gerichte
lijn, in haar geheel lang ± 12.000 K.M., dus
zoo lang als Amsterdam—Batavia. In '28 zal
wel reeds in werking zijn.
Eenigszins in verband hiermede kan heeten te
maar voor Nederl.-Indië van meer recht-
ch belang, dit bericht in het „Vliegveld”
nd Januari: In het voorjaar '26 zoude n.l.
den geopend de Luchtdienst Parijs—Marseille.
an zal Amsterdam in ééne dagvlucht, n.l. in
10 uur, vanaf Marseille te bereiken zijn en de
tijd naar Batavia zal blijvend met een halven
verkort kunnen worden. Dat is op zichzelf wel
veel, maar de beteekenis van dezen Dienst moet
gezocht worden daarin, dat hij de eerste groop-
ap naar eene Luchtlijn naar Caïro moet wor-
geacht. Nog meer geldt dit voor de in dit jaar

te openen Luchtdienst Genua-Palermo, vanwaar de
afstand tot Caïro minder dan 1900 K.M. is. Hoe
die zal worden ingericht, blijft af te wachten, maar
lang zal men wel niet geduld meer behoeven te
oefenen; alles wijst er op, dat zij reeds op het eind
van dit jaar zal worden ingesteld en het officieele
bericht daarover zal reeds veel eerder worden ver-
nomen. Gelijk vanzelf spreekt, zal een goed geregel-
de Luchtdienst naar Caïro den posttijd naar Indië
met minstens 2 dagen kunnen bekorten.

III. Colbam is te Livingstone aan de Zambesi bij
de beroemde Victoriavallen, aangekomen en zal on-
geveer gelijktijdig dat Franco te Pernambuco neer-
strijkt, dit ook te Kaapstad kunnen doen. Van Li-
vingstone tot Kaapstad is het langs den kleinen
omweg over Johannesburg—Pretoria ± 2000 K.M.
De twee pioniersvluchten van Colbam en Franco
zijn mijlpalen in de ontwikkeling-wegbereiders
en bespoedigers, van de schepping van Wereld-
vluchtlijnen langs, of ongeveer langs, de door hen
genomen wegen. Wat Afrika betreft, zal het nog
wel geruimen tijd duren, vóór dat de Lijn Londen—
Kaapstad zal bestaan; alles wijst er op, dat deze bij
stukken uit het N. als uit het Z. zal tot stand kom-
en, maar vooral uit het N.

1 Februari.

E. S.

**Tentoonstelling van Sumatraansche
Kunstnijverheid te Rotterdam.**

Van 8 tot 22 Maart 1926 zal in het gebouw van
den Rotterdamschen Kring, Eendrachtsweg 12, te
Rotterdam, eene tentoonstelling worden gehouden
van voortbrengselen van kunstnijverheid uit Mid-
den-Sumatra (Padangsche Bovenlanden en Batak-
landen). Deze tentoonstelling, welke is georgani-
seerd door „Oost en West”, Afdeling Rotterdam,
in samenwerking met de Zuid-Hollandsche Veree-
niging tot Bevordering van Kunstnijverheid en
Volkskunst en den Rotterdamschen Kring, belooft
zeer belangrijk te worden, daar verschillende in-
stellingen en particulieren hunne medewerking
hebben toegezegd. Ingezonden wordt o.m. door
's-Rijks Ethnographisch Museum te Leiden, het
Museum voor het Onderwijs te 's-Gravenhage en
„Boeatan”. Voorts o.a. door de heeren Ringlever,
Petit, Mr. Huyser en de dames mevr. de wed. Mr.
Dentz van Schaick en Gransberg.

Aangezien tot nog toe betrekkelijk weinig goud-
en zilverwerk en Bataksche stukken zijn toegezegd,
zou de Tentoonstellingscommissie gaarne deze af-
deeling nog wat aangevuld zien en verzoekt zij der-
halve collectionneurs, die de beschikking hebben
over dergelijke voorwerpen en bereid zijn deze af
te staan, zich te wenden tot den Voorzitter der
Commissie Mr. J. G. Huyser, Vredehofweg 32, Rot-
terdam. Alle kleine voorwerpen zullen worden op-
gesteld in gesloten vitrines. Het tentoongestelde is
verzekerd tegen diefstal, brand, enz.

Van Week tot Week.

Dinsdag 26 Jan. tot Maandag 1 Febr. 1926.
Pastoor C. Wenneker. Den 8en Jan. was het 50 jaar ge-
leden, dat de 88-jarige pastoor C. Wenneker te
Moentilan, in Indië, voet aan wal zette. Al die
jaren heeft hij onder de palmen doorgebracht,
nooit heeft hij Europa teruggezien. Jammer dat in
den laatsten tijd zijn gezondheidstoestand te wen-
schen overlaet. (Java-Post).
Regenten naar Europa. De Locomotief weet te berich-
ten, dat de Regeering besloot, ieder jaar twee re-
genten aan te wijzen, die op 's lands kosten een
verlof naar Europa zullen kunnen genieten. (Ane-
ta, 29 Jan.).
Expeditie naar Nieuw-Guinea. Volgens een Aneta-teleg-
van 29 dezer, zal de Amerikaansche wetenschap-
pelijke expeditie, welke onder leiding van Prof.
Stirling het binnenland van Ned. Nieuw-Guinea

VOORBURG :: VIJF HEERENHUIZEN

Te Koop aan de Laan van Sevenstar of verlengde
Julianastraat. Tien groote en kleine kamers. Voor en
achtertuin. Verder alle gemakken. Directe verbinding
met Den Haag, Noordwijk en Rotterdam.
Koopprijs f 9500.— tot f 9800.—. 5174
Te bevragen op het werk en Oranjest 72
VOORBURG

Gerronwé
Leist

**TAFELGEREI
en SERVIEZEN**

Vraagt Prijscouranten 5064

Fa G. v. WILLEGEN & ZN
HAVENKADE 4-6 TEL. 50844
SCHEVENINGEN

Haarlem en Omstreken.

Haarlemsche Begrafnis-Onderneming
R. Smink
Kinderhuisvest 29-33 Haarlem
Eigen Rouw- en Volgauto's
Speciaal Adres voor Crematies

Firma ANT. CASSEE & ZON
Woninginrichting
KERKPLEIN 10-12 TEL. 22260
BLOEMENDAAL 5070

AUG. OEPKES
FOTOGRAFIE
PRINS MAURITS' 9^a
HET KENNEMER LYCEUM
OVERVEEN 5076

GEBR. v. EGMOND

Waalsdorperlaan 23 Tel. 71639
DEN HAAG

Aanleg en onderhoud van Tuinen
Levering van alle soorten planten

Vraagt gratis prijsopgaaf

**KOEK, BANKET, CHOCOLADE
EN SUIKERWERKEN**
W. TEMPELMAN
FAHRENHEITSTR. 417 - DEN HAAG
SPECIALITEIT IN GEVULDE KOEKJES 5155

W. C. BERGISCH
Bandagist

Nassastraat 12RD. - HAARLEM - Tel. 11288

5147

HOTEL-RUBRIEK

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde“, Bankapl. 2, Den Haag, Tel. 11486. Dir. bij Schev. B. 5038 Str.k. en w.w. opdelogeerk.	BESCHIKBAAR.
Hotel Rest. „DUINOORD“ Sweelinckplein Spec. bezocht d. Ind. Fam. 5020 OOSTERWIJK & V. D. LEUR	BESCHIKBAAR.
BESCHIKBAAR.	Hotel „Promenade“, Oude Schev. weg 21, Tel. 50454 Prachtige ligging. Matige prijzen. 5085
BESCHIKBAAR.	Zuster E. KREEFT, Laan v. Meerdervoort 545, Den Haag. Vrije Etage dispon. bev. 4 Kamers en Keuk. 5175

HAARLEM EN OMSTREKEN.

Pension DEKKER Parklaan 69 HAARLEM 5120	BESCHIKBAAR.
---	--------------

MAISON DE HELD

VAN HEURNESTRAAT 78 - DEN HAAG

EERSTE KLAS INRICHTING VOOR HET UITZENDEN VAN DINERS

BESTAANDE UIT: 5186

LUNCH € 0.80	DINERS € 1.00	DINERS € 1.10	DINERS € 1.20	DINERS € 1.75
Vleesch Groente Aardappelen en Compote	Soep Vleesch Groente Aardappel. n of Dessert	Soep Vleesch Groente Aardappelen en Dessert	Soep Vleesch Groente Aardappelen Compote en Dessert	Voorgerecht Soep Vleesch Groente Aardappelen Vleesch of wild Compote en Dessert

PRIMA KEUKEN - BEZORGING PER AUTO LEVERING VAN EXTRA DINERS AAN HUIS!

VRAAGT WEKELIJSCH MENU

HOUTKAMP'S DINERS

GESOIGNEERDE DINERS à f 1.00

TELEFOONNUMMER 52485

SONOYSTRAAT 59 - DEN HAAG

American Hotel - Amsterdam

Hotel en Café-Restaurant le Rang. 5007

Schoonste Ligging - Modernste Inrichting
 Electriche Verlichting - Centrale Verwarming
 Electriche Personenlift
 Omnibus aan 't Station - Matige Prijzen

A. W. VOLMER, Directeur.

Tel. Interc. 4737. Code 5th Edition A. B. C.

Leden van O. en W., eet steeds

KLINK'S FIJNE BELEGDE

BROODJES PEKELVLEESCH ROASTBEEF HAM, ENZ.

Aanbevelend, W. F. KLINK, Wagenstraat 109a - Den Haag - Tel. 17811 Wordt ook thuis bezorgd. 5235

DE HAAGSCHE POSTZEGELHANDEL

TOUSSAINTKADE 41 - DEN HAAG

Het beste en meest vertrouwd adres voor de In- en Verkoop van postzegels. Wij koopen steeds alle betere Post- en Portzegels van Suriname en Curaçao tegen zeer hoge prijzen. 6116 VRAAGT PRIJSCOURANT

(speciaal een nog geheel onbekend deel van het Nassagebergte, behoorend tot het bovenstroomgebied der Rouffaer-rivier) gaat exploreren, zulks doen in samenwerking met het Comité voor Wetenschappelijke Onderzoekingen te Batavia. Waarschijnlijk zal o.a. de directeur van 's Lands Plantentuin, Dr. W. Docters van Leeuwen, tot de deelgenooten behoren (voor de bestudeering der flora en fauna der te exploreren gebieden). De expeditie zal einde Maart vertrekken en eind November terug zijn op Java, dus 8 maanden duren. De kosten zullen gelijk verdeeld worden over een Amerikaansch en Nederlandsch deel.

Indische schilderijen van Jan Poortman. In het Stedelijk Museum „De Lakenhal“ te Leiden is dezer dagen een tentoonstelling geopend van een collectie (ongeveer 50 stuks) Indische schilderijen van Jan Poortman. Deze tentoonstelling zal ongeveer drie weken duren.

De sawah-padi-oogst. Aneta seint dat in Febr. en Maart een moeilijke tijd voor de voedselvoorziening in Midden- en Oost-Java kan worden verwacht; geraamd wordt dat (door langdurige droogte) acht miljoen pikols sawah-padi minder geoogst zullen worden dan in 1924.

Zwaar gestrafte communisten. De voorzitter van de P(artij) K(ommunist) I(ndonesia) te Makassar P(iso) is tot achttien, de communist Aminoedin tot twaalf en de communistische onderwijzer Salim tot tien maanden gevangenisstraf veroordeeld wegens spreekdelicten. (Aneta, 25 Jan.)

Paedagogisch poppenspel. Naar de H. Ct. verneemt, is den heer Kellenbach, hoofd eener openbare lagere school te 's-Gravenhage, door B. en W. met ingang van 1 Febr. een buitengewoon verlof toegestaan, ten einde hem in de gelegenheid te stellen met zijn paedagogisch poppenspel een rondreis te maken door Ned-Indië.

Deze tournee heeft plaats onder de auspiciën van 't Ned-Indisch Onderwijzersgenootschap.

Landbouwvoorlichtingsdienst. Den 27en dezer heeft de hr. W. Stenvers voor de Vereeniging het Koloniaal Instituut te Amsterdam een voordracht gehouden over het onderwerp: *de landbouwvoorlichtingsdienst in de Vorstenlanden op Java.*

Indische vorstelijke personen ten Hove. Den 28en dezer heeft Hare Majesteit de Koningin den afgevaardigden der Solosche en Djokjasche Vorsten audiëntie verleend en de geschenken ontvangen Haar door die Vorsten vereerd ter gelegenheid van Haar vijf en twintig-jarig huwelijk.

Examens Landbouwhoogeschool te Wageningen. Geslaagd voor het candidaalexamen Koloniale Landbouw de heeren A. Bregman, J. A. van Beukering, P. van Doorn, H. J. G. Florijn, J. de Fouw, C. Gerlings, C. van der Giesen, G. Iskandar, N. Jungorius, W. van der Lee, E. E. van Meurs, L. H. D. Mulder, B. J. Osinga, H. J. Schopphuys, B. Schuitemaker, M. Soebiarjo, M. Teko, H. A. A. M. Wirtz. — Ing. Koloniale landbouw de hh. G. H. Morhaus en G. C. Dijkgraaf.

Universiteit Leiden. Cand. ex. Indisch recht, de hr. E. A. R. Schultz van Vlissingen.

Indische tentoonstelling te Rotterdam. In het oude Stadhuis te Rotterdam is den 30en dezer een van de Zending uitgaande tentoonstelling van Indische ethnografica geopend, welke tot en met 6 Febr. voor het publiek toegankelijk is. In een drietal zalen is een groote verscheidenheid van voorwerpen tentoongesteld, betrekking hebbende op Suriname, West-Java en Zuid-Oost-Celebes.

Nadere bijzonderheden bevat de *Nigwe Rott. Ct.* van 30 Jan.

Oostkust van Sumatra-Instituut. Op 17 Febr. a.s. zal het tien jaar geleden zijn dat te Amsterdam werd opgericht het Oostkust van Sumatra-Instituut, een zelfstandige vereeniging, die samenwerkt met het Koloniaal Instituut in genoemde plaats. Wat het Instituut beoogt en wat het reeds tot stand heeft gebracht, enz. is dezer dagen door de groote dagbladen in het licht gesteld. (Men zie o.a. het *Vaderland* van 22 Jan.)

Het Leger des Heils. Uit Bandoeng werd aan Aneta gemeld: In verband met den 70en verjaardag van generaal Booth ontvangt het Indische Heilsleger uit Londen een gift, waarvan een kweekschool voor opleiding van officieren te Jogja zal worden gebouwd en het werk op Celebes uitgebreid.

Pest op Java. In de week van 6 tot 12 Dec. '25 zijn op

Java 250 gevallen van pest gerapporteerd, waarvan in de afd. Wonosobo 12, Temanggoeng 66, gelang 31, Jogjakarta 1, Goenoengkidoel 1, Soekarta 5, Bojolali 2, Klaten 34, Pekalongan 40, gal 5, Probolinggo 53.

Steenkolen in Zuid-Oost-Borneo. De Locomotief van de Staat, dat het hoofd van den Mijnbouw meedeelde, dat aanzienlijke koolafzettingen zijn gevonden in Zuid-Oost-Borneo. De steenkool bevindt zich aan de Oostzijde en aan de Westzijde van de Senahenggebergte, tusschen de Kloempangbaai en de Pamoekanbaai. (Aneta, 30 Jan.)

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlij

ikatdoeken in kunstzinnig gezelschap.

De ikatdoeken uit den Timor-archipel — beschreven en geroemd, niet alleen in het laatst verschenen De van Nieuwenkamp, maar vóórdien o.a. door J. A. L. bër Jr. in diens *Het weven in Nederlandsch-Indië* (bulletin No. 29 door wijlen het Koloniaal Museum te Harlem uitgegeven), door J. E. Jasper in het van ringswege gedrukte standaardwerk: „*De Weefkunst Ned-Indië*“ en door G. P. Rouffaer in den uitvoerigen catalogus der derde groeptentoonstelling in de „*thische Zaal*“ te 's-Gravenhage gehouden door de deeling Kunstnijverheid der Ver. „*Oost en West*“, wa uit „*Bocatan*“ geboren is — beginnen in den laatste veler aandacht te trekken, bevinden zich vaak in kunstzinnig gezelschap. Zoo nu weer in de Kunstzaal Pura te 's-Gravenhage, waar door kunstcritici in de bladen er op gewezen, vele bewonderaars van de schoonheid komen genieten en er soms tegen hoge prijzen welke die doeken echter ten volle waard zijn, koop om als kostbare versiering van eigen woning of rijking van verzameling te dienen.

Fijngevoelige beoordeelaars, als *Just Havelaar*, raken er over in vervoering. Dat zij dikwijls niet volkomen op de hoogte zijn van herkomst en bewerking, er minder toe, hoofdzaak is, dat zij 't tot hun taak kenen het groote publiek op de kunstwaarde van handwerk te wijzen. De door bovengenoemde in „*Het Vaderland*“ gelauke doek, waarop een landsch fort met driekleur voorkwam, heeft de v. d. Wilk dadelijk uit zijne collectie verwijderd, daaraan een prachtstuk toegevoegd, welke nu voor linkerraam hangt, van een zeldzaam fijne kleurcombinatie in een mooi doorlopend patroon, dat gewoon slechts het middenveld der Soemba-doeken vult. De is waarlijk: „een droom van schoonheid“. Voor andere raam hangt een niet minder mooi Atjeh-wesel, bij den aanblik waarvan bij ons de droeve opkwaam: Zouden er nog wel zulke doeken in Atjeh gemaakt worden? Wij vreezen dat de waardeering voor, sinds het vertrek van generaal en mevrouw Sw uit die streken, niet genoeg wakker is gebleven onder de bevolking zelve. Wat is er van de door dit kunst lievend echtpaar aangemoedigde weefscholen onder vrouwen en meisjes daarginds geworden? Zou de nu we gouverneur, Goedhart, die als zoo groot vriend inboorlingen geroemd wordt, er zijn aandacht schenken? Laat ons het beste er van hopen.

Ook in de Toonkamers van „*Bocatan*“, Heulstraat den Haag, hangt thans een prachtige collectie ikatdoeken, zoowel uit Soemba als uit Timor en Savu de voorzaal binnenkomende, links, terwijl aan de rechterwand bijzonder mooie batik uit de Vorstenlanden van Java te bewonderen zijn en voor het uitsraam tusschen Sumatraansche weefsels, allerlei koper- en schildpadwerken prijken naast de aardbiezen doozen met smaakvolle schelpjesversiering Celebes en fraai met goudblad belegd batik (praktijk uit de werkplaats van *Mevr. v. Ardenne* te Pekalonga).

En in de achterkamer, het eigenlijke verkooplokaal is nog keus en keur handwerk uit alle deelen van de Archipel.

Te midden van al deze hun zoo verwante kunstnijverheid zijn de vorstelijke afgezanten, pas uit Intje aangekomen, hun middagmaal, de rijsttafel, die volgen nergens dan in „*Bocatan*“ klaar gemaakt worden komen gebruiken. Zij werden er begroet door de reeds bekende bestuursleden; ze vonden de tafels van vorstelijk-gele bloemen versierd en gevoelden zich delijk thuis in deze Indische omgeving, gelijk ook

*) Zoo lazen wij o.a. van „den invoer van Europeesche met angeverde draden“, terwijl de Soembaesche ontwerpster hare dradikat (afbindt) vóór dat die geveerd worden, hetgeen ook ter plaatschiedt, helaas soms met minder fraaie geïmporteerde anilnevert.

P. VAN DEN BERGE

Bankastraat 41 Tel. 15587 's-Gravenhage

Gas, Water, Electriciteit, Baden, Geysers, Haarden, Gaskachels, Tuin- en Gasslangen, Lood- en Zinkwerker.

GrooteReparatie-Inrichting

's-Gravenhaagsche Begravenis-Onderneming
C. LOOLJE, Tasmanstraat 57, DEN HAAG
 Telefoon 33788 - Postrekening 46391

Persoverzicht uit de Indische Bladen

I. UIT DE EUROPEESCHE PERS.

De Volksraad (slot).

Bij de eindstemming over het ontwerp *Voorwaardelijke Veroordeeling* verklaarde de heer s' Jacob, dat hij zijn stem niet aan het door hem in vele opzichten veroordeelde ontwerp wilde onthouden, in goed vertrouwen op het beleidvolle werk der betrokken overheidsorganen. Zoo bleef alleen de heer Talma over, die de V. V. onvoorwaardelijk veroordeelde en die de enige tegenstemmer was. De twee laatste vergaderingen der najaarszitting van den Volksraad hebben nog het ontwerp-spoorwegwetgeving binnen weten te loodsen (Soer. Hbl. 21 en 23 Dec. Overzicht). Bij het sluiten der najaarszitting kreeg de heer Dwidjosewojo het woord om afscheid te nemen van het college, waarin hij sedert den aanvang zitting had gehad, doch dat hij nu staat te verlaten, doordat de jongere groep zijner partij het niet eens is met den wil tot goede samenwerking, door hem steeds aan den dag gelegd. Steeds duidelijker — constateerde deze bezadigde en toegewijde volksvertegenwoordiger — krijgt onder de jongere intellectuelen de onwil tot samenwerking, de non-cooperation-geest de overhand. De heer Dwidjosewojo betreurt dit, omdat hij de medewerking der zijnen onontbeerlijk acht in het landsbelang. Deels is die geest te wijten aan verkeerde buitenlandsche invloeden, deels echter komt ze ook voort uit de begrijpelijke teleurstellingen, gewekt door de bezuinigingsactie. Hij hoopt dat de Regeering er in zal slagen het verloren gaande vertrouwen te herwinnen en zoodoende den geest van gemeenschappelijk streven in het belang van het land weer zal weten op te wekken. De heeren Djajadiningrat, Schrieke en de voorzitter antwoordden achtereenvolgens met hartelijke woorden op deze afscheidspeech, waarbij zij getuigen van het goede werk, door den heer Dwidjosewojo als Volksraadslid verricht en van de groote waardeering, welke hij daardoor heeft verworven in het college en bij de Regeering. Daarna sloot de voorzitter met een hartelijk toespraakje (De Loc. 21 Dec.) en een „tot weerziens in April" deze najaarszitting, waarin het college, ondanks den kort toegemeten tijd, weder veel belangrijks tot stand heeft helpen brengen. De voorzitter wees o.m. op de woorden van den heer Stokvis: „Dat ik hier van harte aan het Volksraadswerk deelneem, moet bijzonder hieruit worden verklaard, dat ik in preventieven invloed en ook aan den eindelijk repressieven invloed van den Volksraad geloof". Woorden der Regeering uit het hart gegrepen en door den Reg.-gem., mr. Schrieke, met onverholen instemming aangehaald. En de voorzitter, mr. Neytzel de Wilde, gaat hierin mede. In zijne rede over de invoering der nieuwe Staatsinrichting wees hij eveneens op dien invloed en hij stelt zich voor, dat de Inlandsche intellectuelen, welke zich afzijdig zouden willen houden van het politieke leven dat zich in de vertegenwoordigende lichamen in Indië afspeelt, op den duur — en hij hoopt spoedig — het inzicht van den heer Stokvis en van de Regeering zullen gaan deelen, omdat inderdaad in deze richting voor hen eene belangrijke en nuttige taak te wachten ligt.

Samenwerking of Non-Co-operation.

Dr. Soelomo gaf in de Studieclub te Soerabaja een verslag van de verkregen gegevens en van zijn persoonlijk onderhoud met vooraanstaande Inheemsche intellectuelen gedurende zijn verlof (De Loc. 23 Dec. en Bat. Nwsbl. 23 Dec.: De Regentschapsraden en de Inl. beweging). Hij sprak twee redevoeringen: een in het Nederlandsch en een in het Maleisch; uit deze laatste zou gebleken zijn, dat hij tot de non-co-operators behoort. Kort geformuleerd komen de uitingen der non-co-operators op deze overtuiging neer, dat zoolang de „koloniale geest" in deze landen heerscht, het Indonesische volk niet op zijn best uitgroeien kan, samenwerking met dien geest zou voor hen op zijn voordeelste beteekenen: „remming van de volksontwikkeling, een opgaande lijn door anderen bepaald." Volgens hen zou de koloniale geest in het uiterste geval deze concessie aan het Indonesische volk willen verleenen: „We geven u welvaart en geluk, alles geven wij u, mits onze belangen daarbij ook gediend worden." Ze zeggen: „de koloniale geest schippert en wil op zijn mooist geit en kool beide sparen; zulk een geest vertroebelt de zaak, waardoor naar hun inzicht de strijd om recht en waarheid noodeloos wordt verlengd. In een vrijen staat is de heilige plicht van den staat in

den Regent en Raden Ajoë van Semarang en zooveel andere Indischgasten het geval is, terwijl toch ook de volbloed Hollander, z.g. *totok*, er zich niet misplaatst voelt.

Als een bewijs hoezeer de Ratoë Alit, dochter van den Soesoehoenan van Solo en gemalin van den Pangeran Ario Mataram hare hoogstrende Solosche batik-kunst op prijs stelt, vermelden wij, dat zij als geschenk voor eene haar bekende bestuursdame een fijn bewerkte hoofddoek meebracht, bestemd voor tafelkleedje. Die attentie is natuurlijk ten zeerste gewaardeerd. En dat deze lieflijke Javaansche prinses ook veel voelt voor de Westersche kunst, bewijst hare opdracht aan Mej. Corrie Gallas, eene onzer beste Haagsche schilders, tot het maken van haar portret in nationale staatskleedij.

Ook Pangeran Ario Soerjodiningrat, broeder van den Sultan van Jogjakarta, is een zeer kunstzinnig man. Hij is niet alleen voorzitter van de hofdansschool *Krido Bekso Wiromo*, maar heeft ook een vereeniging tot bevordering der batik-kunst opgericht. Zeer verheugd was deze prins hier een zijner beste Serimpie-leerlingen, Mej. Gine Weber (*Siti Sundari*) weer te zien en van haar te vernemen, dat zij het te Djocja op zijn school geleerde in Europa met zooveel succes ten uitvoer brengt.

Dit is de warme wederzijdsche kunstwaardeering, waartoe wij meer en meer zullen uitgroeien.

Een plaatwerk over Borneo.

In Duitschland (bij den boekhandelaar G. Müller te München) heeft onlangs Dr. Gregor Krause, ten onzent reeds zoo gunstig bekend door zijn mooi geïllustreerd werk over Bali, een drietal *Borneo-Mappen* het licht doen zien, bevattende ieder een twaalfstal reproducties naar bijzonder fraai door hemzelf gemaakte fotografische opnamen in de buurt van Balikpapan. Typisch is zijn opmerking bij de Inleiding zijner platen: „Dieses schnell gewachsene Erdölstädtchen zeichnet sich wohl kaum von andern seinesgleichen aus, so vielfach in der modernen Welt notwendig geworden. Es beschlät einen sehr schmalen, einer Rafenanlage günstigen Küstenstrich der Insel Borneo, aber von dieser selbst merkt der dort Arbeitende wohl im allgemeinen nicht viel mehr als der Passagier eines Ozeandampfers vom Tiefseeleben des Meeres."

Gelukkig heeft de heer Krause met zijn voorliefde voor de tropische natuur kans gezien het reuzeneiland wat dieper in te gaan en de prachtindraken der oerboschen in zoo uitmuntend geslaagde foto's vast te leggen, als zijn tweeden bundel vullen. Nog nimmer zag ik ze zoo mooi weergegeven; dit is ware fotografieerkunst. De prijs van zes gulden per portfeuille zijn ze dubbel en dwars waard. Deze doorbladerend krijgt men mede den indruk van de door Dr. Krause gemaakte opmerking hoe hij, na veertien jaren terugkomend in een vaderlandsch bosch, alles slechts wat gegroeid, er dadelijk den weg in terugvond, doch daar in Borneo het met groote moeite opgekapte jachtpad binnen een week weer dichtgegroeid is, zóó, dat men het niet terug kan vinden.

En aandoenlijk grappig is zijn verhaal van een pianist, die te Balikpapan een concert kwam geven „auf einem grossen Konzerflügel, im Frack, schweisztriefend, mit geschwellenen Stirnvenen. „Es klingt kaum: fadenscheinig, dürrftig, ganz natur-unmolewendig, während draussen die Palmen klirren und der nahe Wald nächtlich summt, Eläst, sagt, seufzt, ächzt, schreit. „Das Plepsen einer gezähmten allernden maus neben dem Brüllen junger Tiger. Le ridicule à côté du sublime."

Hoeveel te meer, toen bij het angstig binnenfladderen van een grooten bosch-nachkever, met zilverwitte vleugels wijd uitgespreid, de kunstenaar de zaal inroep om hulp: „Ach bitte, entfernen Sie doch den Vogel!"

Prachtig zijn ook de aapbeeltenissen van den derden bundel. Men ziet hun aan, dat Dr. Krause met deze dieren medeleefde en -voelde als met menschen, dat hij hun ook bijna menschelijke gevoelens toekent. Zijn grootendeels opnamen van een orang-oetangsje van ongeveer vijf jaar, in den eersten bundel reeds weergegeven, die later een pasgeboren Nasali-aapje tot gezellin krijgt, dat heelmaal door haar verzorgd en opgevoed wordt! „Ein pädagogisches Vorbild zur Illustrierung von Kinderzimmern und anderen Erziehungsanstalten" noemt Dr. Krause 't en hij bevestigt, dat hij niet verhinderen kon, dat het levenslustige, kerngezonde aapje in een kooi opgezonden moest worden naar een Diergaarde in Europa en na drie dagen onderweg te zijn, stierf.

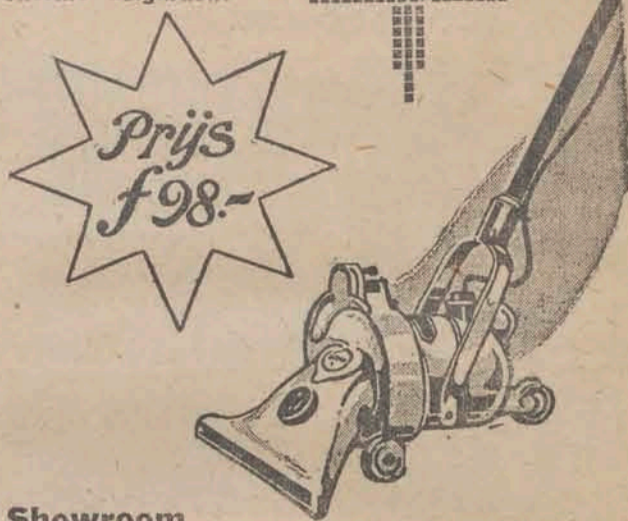
Deze 3 bundels prachtplaten wenschen wij in veler bezit!

JAC. KOETSIER
 Fahrenheitstraat 772, hoek Larixlaan
 Telefoon No. 36246.
 Magazijn van Koloniale Waren, Comestibles, Delicatessen en Fijne Vleeschwaren.
 Lage Prijzen en zeer courante bediening.
 Bestellingen worden aan huis opgenomen en voor 12 uur bezorgd.

N.V. „EXIMA" - AMSTERDAM

DE STOFZUIGER met de enorme zuigkracht

ORION

Prijs f 98.-

Showroom

AMSTERDAMSCH VEERKADE 8

TELEFOON 13311 - 'S-GRAVENHAGE

Ook op gemakkelijke betalingsvoorwaarden verkrijgbaar f 6.40 per maand

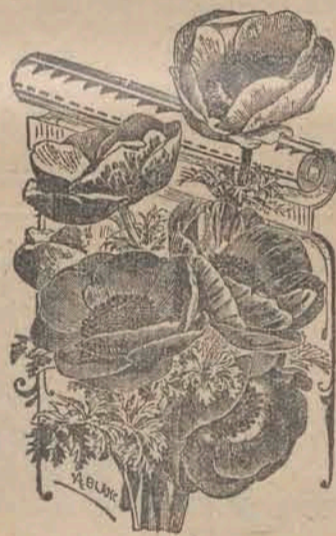
DE ORIONSTOFZUIGER

is verkrijgbaar bij

E. STEVENS

Electrotechnisch Installatie-Bureau

Copernicusplein 9 Telef. 31009 'S-GRAVENHAGE

J. M. HERMANS

v. Tuylstraat 3,

VOORBURG

(Post Den Haag)

TUINAANLEG EN ONDERHOUD

LEVERING VAN

DIVERSE PLANTEN EN

BLOEMBOLLEN

Prijsopgaaft zonder

verplichtingen

SOLIED ADRES

Maison H. SIMONS

's-Gravenhage.

MANTELHUIS

HEULSTRAAT 13, n. „Oost en West"

JAPONNENHUIS

NOORDEINDE 17a

Uitsluitend betere Confectie

Voordeelige prijzen!

DAMES-

HERSTELLINGSOORD, INTERNAAT EN EXTERNAAT

Heilgymnastiek - Massage

Diverse methoden van geneeskrachtige baden

Voorkoming en opheffing van obstructie bij de

periodieke circulatie

HUIZE „ILEX" (— bij de —) RIJSWIJK

5197 Spreekuren van 1-2 of volgens afspraak

Directie: HAGE

Telefoon RIJSWIJK 156

DANS-INSTITUUT DE HEER EN MEVROUW BROK
DIPLOMÉ
HOFWIJKPL. 74c - TEL. 13959 - DEN HAAG
GEVESTIGD SEDERT 1912.

Privé-Danslessen voor Dames en Heeren van elken leeftijd. Dagelijks en op ieder uur. Condities: 1 persoon per lesuur f 2.50, 2 personen per lesuur f 3.50, 3 personen per lesuur f 4.50, 4 personen per lesuur f 5.50. Vele Ind. families genoten bij ons (tot hun volle tevredenheid) Dansonderwijs. P.S. Laat u echter nooit wijsmaken, dat men u de moderne dansen kan aanleeren in 3 à 4 lessen, dit toch is groote misleiding. 5223

Wegens gevorderd seizoen alle
Robes tegen sterk verlaagde prijzen

1ste Etage vis-à-vis Haagsche Post 5248

DENKT
U wel aan ons blad voor
Uw reclame?

VILLA TE KOOP.

Helft van dubb. VILLA, beneden Hal, 2 Kamers (suite en erker) overdekt Terras, Ontvangkamer, Keuken, Closet. Waterleiding, Gasleiding, Electrisch licht. Etage: 3 groote Slaapkamers met twee Balcons, vaste Waschtafels, Badkamer, Closet, groote Zolder, Dienstb. kamer, Schuur en aangelegden Tuin, dicht bij Station, schitterend uitzicht. Koopprijs slechts f 8700.— bij P. MAN, Steenhofstraat 5 bij 't Station Soestdijk. Vraagt gratis en franco Woningcoursant. 5130

N.V. Manufacturenmag. „HET ANKER”

Veenestraat 49, Tel. 12491, 's-Gravenhage

ALGEHEELE UITVERKOOP

WEGENS LIQUIDATIE
TEGEN ZEER LAGE PRIJZEN

VAN AF HEDEN WORDT ONZE
CONFECTIE-AFDEELING UITVERKOCHT
MET 70 PROCENT KORTING
ZIET DE ETALAGE ZIET DE ETALAGE

„KEIZERSHOF”

v/h Firma SCHADE & OLDENKOTT 5120
SUIJSTRAAT 2 hoek Veenestraat DEN HAAG

Speciaalhuis in:
Wollen-, Zijden-, Katocnen- en Fluweelen Stoffen
(Steeds ingang van Nouveautés)

de eerste plaats aan het welzijn van land en volk te denken, is het zijn dure plicht land en volk zoo hoog mogelijk in hun materieel en geestelijk productievermogen op te voeren, dat de inkomsten daaruit verkregen ruimschoots besteed kunnen worden voor de verdere verzorging van de materiele en geestelijke behoeften zijner inwoners. In een kolonie is voor zulk een gedachte geen plaats." Het lijkt *De Sum. Post* (30 Dec.) toe, dat het praktisch inzicht der non-co-operators niet ver moet gaan, wanneer ze — in hun uitspraak betreffende de dure plicht van een staat — zeggen, dat hiervoor in een „kolonie" als Ned.-Indië, geen plaats is. Het is natuurlijk volkomen juist, dat er nog allereerste bij particulieren en dus gedeeltelijk ook bij den Staat een „koloniale geest" heerscht. Deze evenwel is ongetwijfeld — vrijwillig of gedwongen — aan het verdwijnen. Er voor in de plaats treedt de enkele bedoeling in economisch opzicht een bestaan te verwerven, waarvoor in Indië ruimte is. Dat zijn geen koloniale verschijnselen meer, doch algemeen economische wereld-verschijnselen. Zoolang echter uit de daardoor ontstane bedrijvigheid in toenemende mate en in steeds grooter omvang publieke fondsen worden getrokken, waaruit scholen worden gebouwd, bevoelingswerken worden aangelegd, hygiënische maatregelen worden genomen, zoolang bestaat er aanleiding tot samenwerking, desnoods als continu corrigerend op den „kolonialen geest". Tenzij men... geen sociaal program stelt, hetgeen natuurlijk ook mogelijk is. Maar een verregaand sociaal program en geen samenwerking lijkt een praktische onmogelijkheid.

In *De Loc.* (24 Dec.: Samenwerking) wordt het standpunt van Europeesche zijde tegen de non-coöperatie uiteengezet; de *Java-Bode* (28 Dec.) plaatste een verklaring van het standpunt van die Europeanen, die onder zekere restricties, zich niet direct vijandig tegenover de beweging stellen.

Nederland en Indië.

Mr. M. W. F. Treub, hield in Holland voor de Ver. „Onze Vloot" een rede over „De Band tusschen Indië en Nederland" (*De Loc.* 23 Dec. en *De Sum. Post*, 2 Jan.). In Ned.-Indië is f 3 1/4 milliard vreemd kapitaal belegd, met inbegrip van dat der gouvernementbedrijven totaal f 4 milliard. Hiervan is ongeveer 1/2 van Nederlandschen en 1/4 van buitenlandschen oorsprong. Met deze kapitalen werd een gemiddelde jaarlijksche winst gemaakt van f 450 millioen, hiervan werd 1/4 à 1/2 gereserveerd, zoodat een netto uit te keeren winst van f 300 à f 325 millioen overbleef. Rond f 250 millioen werd uitgekeerd aan dividenden en tantièmes. Het belang dat Indië aan Nederland bindt moet — volgens prof. Treub — in de eerste plaats bekeken worden uit den historischen gezichtshoek. Gedurende 3 eeuwen was de cultuur voor zoover die niet Inlandsch gebleven was, Nederlandsch georiënteerd. In het tegenwoordig stadium van ontwikkeling zouden de andere mogendheden niet dulden, dat Indië aan eigen lot zou worden overgelaten. De Inlander mist voornamelijk de energie om in het grootbedrijf aan de natuur de schatten te ontwoekeren. Zoo lang dit het geval is zou geen enkele groote mogendheid het lijdelijk toezien, dat de kostbare natuurschatten onontgonnen bleven, daar de beschaafde landen de producten noodig hebben. Onze plicht is, zegt spr., om de bevolking tot de hogere energie op te voeren, die noodig is om zelf de leiding over te nemen, maar ook om haar niet in den steek te laten, zoolang 't nog niet zoo ver is. Spr. somde op, welke voordeelen het vreemde kapitaal aan Indië bracht. Tegenover de 250 millioen die Nederland aan dividenden en tantièmes trok, bleef in Indië aan belasting en aan inkomsten voor de bevolking stellig het dubbele. De suikercultuur nam slechts 5 pCt. van den beteelbaren bodem in beslag, de andere groote culturen werden uitgeoefend in bergstreken, die voor den rijstbouw niet van belang was. Aan die culturen dankte Java het uitstekende wegennet, de spoorwegen zouden zonder haar niet kunnen bestaan. Al was niet alles gebeurd wat had kunnen gebeuren, enz. kon Java ten voorbeeld gesteld worden voor alle koloniale gewesten. Van den hoogen trap waarop de wetenschappelijke beoefening van den grooten landbouw stond, profiteerden ook de Inlanders, en het zou een ramp voor Indië zijn, wanneer Nederland zich terugtrok. Wij zouden geen Nederlanders zijn, zeide spr., wanneer wij niet meevoelden, dat de Inlanders het oogenblik zouden zegenen, waarop zij in staat waren hun eigen land te besturen. Doch eerst wanneer geleerd zal zijn, door de opvoeding van Nederland, dat de hogere klasse de lagere niet mag knevelen en anderzijds de Inlandsche bevolking voldoende ontwikkeld zal zijn

HEERENHUIS MET TUIN

desgewenscht gemeubileerd of gestoffeerd, direct van den eigenaar te koop, gelegen Kranenburgweg, riant uitzicht. Het huis bevat 9 kamers, keuken en zolder, electrisch licht, gas, waterleiding en telefoon. Ook gem. te huur. Koopprijs huis alléén 17 millie Br. onder No. 5261, bur. v. d. bl., Nobelstr. 20, Den Haag

De gezondmaking van Indië.

Een telegram meldt aan de *Delit Crit.* (2 Jan.), dat de ontwerpbegroting voor 1927 een post van f 1/2 millioenen zal worden uitgetrokken voor de *malaria-bestrijding in stad en gewest Batavia*. Dit bedrag beteekent een eerste termijn van een totaal bedrag van eenige millioenen. De bestrijding der malaria, voornamelijk bestaande in assainering, verbetering van den waterafvoer, opruiming van vischvijvers en stilstaande plaatsen, is een kostbaar werk, dat voor een groote stad als Batavia met omgeving al zeer gemakkelijk een paar millioenen kan bedragen. Maar het is tevens een werk, dat zijn kosten waard zal blijken te zijn, indien het grondig en afdoend wordt uitgevoerd. Men zou erwaarschijnlijk verbaasd staan als men eens onder cijfers gebracht zou wat de malaria in besmette streken van den Archipel beteekent, waar deze ziekte geregeld heerscht. Ook gewent de bevolking tot zekere hoogte door een enigzins natuurlijke immunisatie en de „survival of the fittest" aan de ziekte, toch zijn er in die streken honderden en duizenden, die dag in dag uit hun arbeid moeten verrichten met een verhoogde temperatuur en een door ziekte uitgeput en ondermijnd lichaam. En menig klacht over een sloomen arbeider of bediende is in die streken terug te voeren op een chronischen ziekte-toestand, hetzij mijnworm- of een andere ziekte. Het is daarom ook, dat de D. C. dezen post op de begroting voor 1927 van ganscher harte toejuicht. Voor de gezondmaking van Indië zijn ook nog andere dan technische en medische omstandigheden noodig. De bevolking in de betrokken streek moet eenig hygiënisch inzicht krijgen. Dit werk te Batavia zal een zeer ernstige en belangrijke proef moeten beteekenen. De *schiedkundige Inlandsche bladen en paedagogische films van hygiënische strekking kunnen in dit opzicht veel reiken.*

Z(entgraaff) vestigt in het *Soer. Hbl.* (23 Dec.) aandacht op *Probolinggo's krachtigen groei en op de gezondheidsstoestand aldaar*. Sinds de opruiming der vischvijvers in 1920 is die belangrijk verbeterd; van af 1915 t/m. 1924 bedroeg het sterftecijfer, per jaar en per 1000, achtereenvolgens: 57, 54, 67, 64, 50, 40, 25, 23,4 en 29. Probolinggo is één der voorbeelden der „villes mortes", welke door den uitgroei der Westersche cultures tot nieuw leven worden geroepen.

Nieuwe scholen. De onderwijsvoorziening.

Voor 1926 zal subsidie verleend worden voor de oprichting van vijf *Holl.-Inlandsche bijzondere scholen*. Die scholen zullen gevestigd zijn te Medan, de bekende neutrale school der Sekola Boemi Poetra, te Bitar een kath. school, te Prambanan een theosofische, te Semarang een katholieke en te Bandoeng een neutrale. 19 resterende aanvragen komen later vermoedelijk aan de beurt: 6 katholieke, 10 christelijke, 2 theosofische en 1 neutrale Holl.-Inl. school. De *Delit Crit.* (2 Dec.) is geen bewonderaar van de Holl.-Inl. school. Wel natuurlijk voor die leerlingen, die er den overgang op vinden naar de Mulo en het Hooger Onderwijs, maar niet voor Jan en alleman der bevolking. Daarvoor gaan ze te ver en leeren ze de jeugd veel zaken, o.a. Nederlandsch, waaraan ze in hun verder leven weinig zullen hebben voor de praktijk. Bv. waar verdienen halen ze de Inl. jeugd af van veld en akker, waar nog altijd de toekomst van de massa der bevolking gezocht moet worden. De Inlandsche school 2e klasse, straks uitgebouwd, is voor de D. C. de aangewezen school voor de Inl. bevolking, voor zoover die niet voldoende heeft aan de volksschool in desa-kampong.

Wordt het geen tijd, dat de Regeering haar methode van verving van onderwijskrachten voor Indië heroverziet? — vraagt B. in het *Bat. Nwsbl.* (28 Dec.) — in verband met de salarisregeling voor de leerkrachten, afkomstig van de Holl.-Chin. en Holl.-Inl. Kweekscholen, vooral van de Hoogere Kweekschool, was besloten, dat geen onderwijzers zonder hoofdaacte meer in Holland zouden gezonden worden. Deze methode zou zonder nadeelige gevolgen vol te houden zijn, zoo die voldoende mannelijke leerkrachten kon opleveren of de toestand in Nederland van dien aard was, met grond verwacht mocht worden, dat daar niet leen een surplus aan onderwijzers zonder, maar met hoofdaacte kwam te ontstaan. In Nederland zijn

Dansinstituut J. HOVERS

Goudenregenstraat 170 's-Gravenhage

De moderne dansen in 6 lessen
Spreekuur dagelijks van 8-10 uur n.m.

WONINGBUREAU „DE CONCURRENT”

Thomsonlaan 52 - Den Haag - Telefoon 36776

Sterk concurrerende voorwaarden voor het Koopen en Verkoopen van Huizen, Huren en Verhuren van Huizen, Etages en Appartemen., gem. en/of ongem. 5282 J. H. M. OHL, Gep. Kapt. O. I. L.

J. L. DEBIJE : DEN HAAG
 Welmarstraat 171 A en B Telefoon 35391
IJzerwaren, Gereedschappen
 voor Vaklieden - Amateurs
 Verzending naar de Tropen onder garantie

F. BARTELS,
 Schenkweg 90 Den Haag.
DAMESKLEERMAKER EN BONTWERKER.
 ONTVANGEN de nieuwste modellen
JAPONNEN, BLOUSES etc.

NIJMEGEN

Effecten Coupons
 Reiscredietbrieven
 Assurantiën Brandkluis

Effecten- en Wisselbank Bouvy
 Lange Burchtsstraat 14 - Nijmegen - Telef. 2480 en 2481

slit voldoende jongelui, niet in het bezit der hoofdaacte, die gaarne naar Indië zouden komen — meent B. —. In de voorwaarden van dienstneming moeten echter zoodanige wijzigingen gebracht worden, dat hen geen al te zware tijd wacht en behooren zulke maatregelen getroffen te worden, dat de studie in Indië voor de hoofdaacte vergemakkelijkt wordt. Het *Bal. Nwsbl.* is het met den schrijver niet in allen deele eens, doch meende aan zijn artikel onverkort plaats te moeten geven; wellicht voert het tot verdere bespreking van het belangrijke vraagstuk.

in stand houden zijner weermacht bezoldigingen en dubbele rantsoenen moet betalen. Het gevolg daarvan zal wel zijn dat Sultan Ibn Saoed langer den strijd zal kunnen volhouden dan Emir Ali.

III. UIT DE CHINEESCHE PERS.

De vreemdelingen in China.

I.
 De Voorzitter van de „China Association” te Londen, Sir John Jordan, heeft aldaar eene uitvoerige voordracht gehouden over het bestaan van de vreemdelingen in China, voorts over de wijze waarop zij in de plaatsen, welke hun voor verblijf zijn aangewezen, handeldrijven, zoomede het een en ander over hunne concessies.

Aangezien de toen gegeven voorstelling van zaken meer als eene aanwijzing moet worden beschouwd van de groote verdiensten, welke Engeland ten opzichte van China heeft ontplooid, acht de persoon, die zich Nafiririmba teekent, het niet onnuttig, om in de „Sin-r-Sumatra” van 12 Augustus 1925, ook de aandacht te vragen, voor de uitvoerige uiteenzetting over dit onderwerp, voorkomende in de „Sing-Free Press”, waardoor de lezers de gelegenheid hebben de inzichten en beschouwingen der Engelschen in China beter te begrijpen.

De heer Jordan begon met te wijzen op het feit dat China is een open land, waar de gewone vreemdeling zich naar zijn eigen wensch kan vestigen en handeldrijven.

De onderdanen en de inwoners van de vreemde Mogendheden, wien extra-territoriale rechten zijn toegekend, hebben echter alleen het recht handelskantoren te openen op plaatsen, welke voor dat doel in de met de vreemde Mogendheden gesloten tractaten zijn aangewezen.

Die plaatsen worden verdragshavens genoemd. Bovendien zijn er verschillende plaatsen, waaraan de naam van handelsmarkt wordt gegeven.

De vreemdeling mag zich vrij in geheel China bewegen en ziet men de agenten van de handelskantoren dan ook dikwijls verre reizen in de binnenlanden maken.

De vreemdelingen, die door extra-territoriale rechten worden beschermd, staan onder een eigen rechtspraak, welke door een eigen raad wordt uitgeoefend.

In de verdragshavens zijn terreinen voor het verblijf der vreemdelingen aangewezen, terwijl in twee havenplaatsen internationale nederzettingen bestaan, waar personen van alle nationaliteiten zich metterwoon kunnen vestigen.

Voorts hebben Westersche Mogendheden op een 5 à 6-tal plaatsen concessies verkregen.

Shanghai is de voornaamste verdragshaven. De overeenkomst werd in het jaar 1869 door de toenmaals gezagvoerende Chinese grootten, als vertegenwoordigende de Chinese regeering, en de Westersche Mogendheden gesloten en geteekend.

De voorzitter van den raad is thans een Amerikaan. Dit college, dat uit 9 personen bestaat, waakt voor de plaatselijke gezondheid, de straatverlichting, de regelmatige werking der waterleiding en voor de algemeene rust en orde.

Bij de uitoefening van zijne taak wordt de raad bijgestaan door een politiecorps, dat ten deele wordt samengesteld uit vreemdelingen, ten deele uit Chinezen. Voorts is er nog eene geheel vrije politie, die de internationale nederzetting beschermt.

Deze politiemacht bestaat uit Engelschen, Amerikanen, Italianen, Nederlanders, Portugeezen, Japanners, enz. en voorts uit Chinezen van zekeren maatschappelijke welstand.

De gezamenlijke vertegenwoordigers der vreemde mogendheden waken voor de rust en orde in de internationale nederzetting.

De gronden worden in voortdurende erfpacht verhuurd aan de vreemdelingen, waarvoor zij of grondbelasting of grondhuur betalen.

Naast deze internationale nederzetting te Shanghai is eene Fransche concessie gelegen, welke door den hoogsten Franschen consulair ambtenaar, bijgestaan door een raad, wordt beheerd.

Shanghai is verder eene zeer groote stad, waarvan de verschillende deelen met de buitenwijken onder Chineesch bestuur zijn gesteld.

Het aantal inwoners bedraagt ongeveer 2 miljoen zielen, waarvan 800.000 in de internationale nederzetting.

II. UIT DE INLANDSCHE PERS.

Berichten uit de Islamsche wereld.

De correspondent van de „Al Ikbal” meldt uit Caïro, dat daar ter plaatse het bericht rondgaat van den aankoop van het schip „Hilal” door den bestuurder van Nedjid en dat gemeld vaartuig reeds in de wateren van de Hedjaz is aangekomen.

Sultan Ibn Saoed heeft daarop 3 stukken geschut doen plaatsen en sedert spreekt men van de „Hilal” als van een oorlogschip.

De bedoeling is om daarmede het kustgebied van de Hedjaz te doen bewaken en de beweging van de ter reede van Djeddah liggende schepen, die aan het bestuur van Djeddah toebehooren, te bemoeilijken.

Behalve dit schip is er nog een gewapend vaartuig door Sultan Ibn Saoed aangekocht, dat den naam draagt van „Faisal”, doch dat nog niet is aangekomen.

Zoodra die aankomst heeft plaats gehad, is het niet onwaarschijnlijk dat het, bij den strijd in de Hedjaz, zal worden benut.

De „Fathool Arab” bevat het bericht, dat Emir Ali 2 moderne vliegtuigen heeft gekocht, die reeds te Djeddah zijn aangekomen en dat daarmede 2 Russische deskundigen zijn aangebracht.

Beide personen zullen wel een belangrijk aandeel nemen in de Hedjaz-Nedjid-verwikkelingen.

Sultan Ibn Saoed heeft in de Islamsche wereld een geschrift laten verspreiden, dat zeker algemeene bevreemding zal schenken en niet het minst de aanstaande bedevaartgangers zal voldoen.

Onder meer komt daarin voor:

1e. dat de pelgrims hun eigen Moetawif mogen kiezen, die hen op de hoogte brengt van de godsdienstige voorschriften met betrekking tot de bedevaart en hen ook op andere wijze behulpzaam kan zijn;

2e. op den grooten weg van Rabigh naar Mekka mogen geene hoogere prijzen voor de levensmiddelen worden gevraagd dan de gewone;

3e. in het belang van eene regelmatige hulpverstrekking, worden aan elke groep van 20 pelgrims één waker en één helper toegevoegd;

4e. op kosten van het bestuur van Nedjid worden door de tolken inlichtingen gegeven aan hen, die wegens gebrekkige taalkennis, daarom vragen;

5e. kameleleiders en volkshoofden mogen geen dwang uitoefenen ter verkrijging van meer geld.

Bij vrijen wil mogen echter wel liefdegaven in ontvangst worden genomen.

Mohamad Beïj Annoehas, die kortelings geleden de Hedjaz heeft verlaten, is van meening, dat de werkelijke toestand in die streken veel verschilt van dien, zooals die elders wordt voorgesteld.

Evenals in het land van Nedjid, is het in de Hedjaz, waar Ibn Saoed het gezag in handen heeft, rustig. In Mekka is overvloed van voedsel, dat wordt aangebracht van Mussarawah, Ewakin en Aden.

De weg, waarlangs die goederen worden vervoerd, gaat over Confodah, Lith en Rabigh.

Dagelijks komen en vertrekken karavanen van Nedjid naar Mekka, met het gevolg, dat de aanrakingen tusschen die plaatsen steeds sterker worden.

Op dit oogenblik treft men te Djeddah vele blanken aan en dat is de reden waarom de legermacht van Nedjid met de belegering van Djeddah heeft gewacht.

Men zag er legen op zoo vele menschenlevens te woesten.

Bovendien wensch Nedjid niet in verwikkelingen met de Westersche Grootmachten te geraken.

De troepenmacht, welke Nedjid om Djeddah heeft gelegerd, bedraagt de sterkte van 4000 man.

Aangezien zij dezelfde bezoldigingen en dezelfde rantsoenen genieten als in eigen land, zijn aan deze bezetting voor het bestuur van Nedjid geen bezwarende uitgaven verbonden, in tegenstelling met de troepenmacht van Emir Alir, die, naar men zegt, voor het

KULK & KRAMER NIEUWE REMINGTON
 Kantoormachines
 PAPESTR. 1b. TEL. 11701
DEN HAAG
PORTABLE
 MODEL 1925
 BREEDE WAGEN
 STERKE UITVOERING
 FL. 175.00

Verzending naar Oost- en West Indië onder garantie

Piano's Orgels

G. A. J. VAN KALMTHOUT
 Tel. 1562 NIJMEGEN Tel. 1562

Bisschop Hamerstraat 1-1a

Vleugels Kunstspelpiano's

Naaml. Venn. Maatschappij
KANTOOR VOOR VASTE GOEDEREN
 voorheen onder de Firma **WALTMANN & CO.**
 SPOORSTRAAT 2a NIJMEGEN TELEF. 399
 naast het Oranje-Hotel.
 BUREAU WONINGGIDS. - Assurantiën. - Op aanvraag gratis toezending van Woninggids met platten grond

Les extrêmes se touchent

Een courantendrukkerij is een inrichting waar in den kortst mogelijken tijd het grootst mogelijk kwantum werk moet worden gemaakt. Personeel en machines zijn daarop speciaal ingesteld. Snelheid is hoofdzaak; kwaliteit een, zij het dan voorname, bijzaak.

Een kunstdrukkerij is juist het omgekeerde. Daar is de afwerking hoofdzaak en teveel haast zou ten nadeele van het werk komen. Ook daar zijn personeel en machines speciaal op zulk werk berekend.

De meeste drukkerijen leggen zich of op het een, of op het ander toe, omdat het lastig is, zich op twee zoo uiteenlopende soorten van werk te specialiseeren.

L'exception confirme la loi

Dat ziet men aan onze Drukkerij, die op haar rotatiepersen couranten en tijdschriften snel en in groote oplagen vervaardigt, doch wier snelpersen kunstproducten leveren als „Ned. Indië Oud en Nieuw”, „Het Huis Oud en Nieuw”, Oedaya (Opgang) enz. Natuurlijk vervaardigen wij ook het middenklasse-werk, hetz.g. Handelsdrukwerk en wij beroemen er ons op, dat ons werk door geen onzer collega's kan worden overtroffen.

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

G. F. A. DRIESSEN
 LANGE HEZELSTRAAT 54
 BROERSTRAAT 19 naast de Kerk
 NIJMEGEN

ZONSCHEMEN
JALOUZIEËN
 ALLE REPARATIËN!!

Dansinstituut STATENKWARTIER
EWY DE CLERCQ
Frankenstr. 5, DEN HAAG, Tel. 53506

Het nieuwste op het gebied der Moderne Dansen.
Na Nieuwjaar aanvang nieuwe Cursussen, 4 maanden (16 lessen van 2 uur) f 25.-.

Voor kinderen vanaf 8 jaar cursus (16 maal 1 1/2 uur), in dansen en lichamelijke opvoeding gecombineerd, f 20.-. (Kleine club, intensief onderwijs).
Inscr. 10-3 en 6 1/2-7 1/2 uur.

N.C. HOOGTELIJNG
van Noord tot Zuid van West tot Oost

VERHUIZINGEN
OVER DE GEHELE WERELD
225 VAN BLANKENBURGSTR. 109

BERGPLAATSEN
INBOEDELS
OPSLAG-BAGAGES

TELF. 32615

WINKEL VOOR DE BEHANGERIJ
Frederik Hendriklaan 283
TELF. 50910
DEN HAAG

5163

EEN MOOI EN PRACTISCH
GESCHENK
IS
MODERNE KOOKKUNST
VAN FRANÇOIS BLOM
GEBONDEN IN LINNENSTEMPELBAND
f 5.50 :: f 5.50

VERKRIJGBAAR BIJ DEN BOEKHANDEL EN BIJ DE UITGEEFSTER NOBELSTRAAT 20 DEN HAAG
N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN

N.V. Meubelhandel en Taxatiebureau
„NABA”
Willem de Zwijgerlaan 52 - DEN HAAG - Telefoon 54497

Het goedkoopste aares voor
Complete Meubileeringen
In- en Verkoop van Nieuwe- en 2e-hands Meubelen
Verzendingen naar geheel Neerland, Oos- en West-Indië
Beleefd aanbevelend, DE DIRECTIE

M. J. BLOKLANDER

ORGEL- EN PIANOHANDEL
Bilderdijkstraat 4 DEN HAAG Telefoon 35992
INRICHTEN VOOR DE TROPEN
STEMMEN - REPAREREEN
Bilijke prijzen Vakkundige garantie

ting en waaronder de 30.000 westersche vreemdelingen zijn begrepen.

Het aantal Engelschen is ongeveer 7000. Ten behoeve van de Chineezzen, die in de nederzetting verblijf houden, is in het jaar 1924 een Chinese commissie van advies in het leven geroepen, die voor de behandeling van de Chinese zaken, den gemeenteraad ter zijde staat. Wanneer eene zaak, waarin een Chinees van de nederzetting gewikkeld is, moet worden onderzocht, dan heeft het verhoor plaats door Chinese rechters, waarbij een Westersch raadshoofd tegenwoordig is. Deze laatste is verplicht op te komen voor de Westersche belangen, wanneer die in de aangelegenheid zijn gemengd. (Wordt vervolgd).

Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht.

Gids voor velen.
De welbekende sigaretten-firma H. D. Mac Gillavry te Amberawa gaf een nieuwen jaargang van haar niet minder bekende „Gids voor Velen”. In den loop der jaren is deze gids allengs tot een lijvig boekdeeltje van een goede 450 pagina's uitgegroeid, daar deze telken jare met vele nieuwe onderwerpen aangevuld wordt. De wetenschap van het dagelijksch leven is hierin samengedrongen: Afkortingen, die voor menigeen soms een crossword puzzle zijn, vinden op de eerste blz. hun oplossing. Voorts kan men het boekje raadplegen in kwesties over belasting, bemesting, bestuur van Ned-Indië, boerderij, chemie, dijkunde, inrichtingen van landbouwonderwijs, enz. enz.

Bond van Vereenigingen voor Handelsonderwijs in Ned-Indië.

Reeds langen tijd werd in de kringen van hen die voelen voor het handelsonderwijs in Indië, volmondig toegegeven, dat de bestaande toestand niet gehandhaafd mocht blijven, en dat men op een of andere wijze tot samenwerking en zodoende tot zuivering moest komen. Inderdaad liet die toestand dan ook alles te wenschen over. Men had verscheidene examen-afnemende vereenigingen (met of zonder goeden klank), men had (en heeft) helaas ook „instituten” of „administratiekantoren”, die zich, onder leiding van meest totaal onbevoegde leerkrachten, gingen toeleggen op het exploiteeren van onwetende jongelui middels cursussen voor duizend en een vakken en door het uitreiken van eigen-gemaakte, geheel waardelooze diploma's.

Dit alles deed langzamerhand een dusdanig verwarden toestand ontstaan, dat vele Indische jongelui en de meeste werkgevers in het geheel niet meer wisten waaraan zij zich hadden te houden, zoodat het verklaarbaar is dat het voorkwam, dat in werkgeverskringen de eisch gesteld werd van een „Hollandsch diploma”.

Ten einde aan dezen toestand voorgoed een einde te maken hebben een viertal gunstig bekend staande examen-afnemende vereenigingen de handen ineengeslagen en gezamenlijk één lichaam gevormd: de Bond voor Handelsonderwijs in Ned-Indië, welke te Semarang gevestigd is. Om nu meer bekendheid aan zijne bedoelingen te geven heeft deze Bond (bij Misset in Semarang) een brochure het licht doen zien, inhoudende de Statuten, het Huishoudelijk- en andere reglementen, zoodme als toelichting daarop bijzonderheden omtrent het ontstaan, de organisatie, de taak, de examens en de toekomst.

Het ongetwijfeld zeer toe te juichen doel van dezen in Jan. '25 opgerichten Bond beoogt in de eerste plaats: het afnemen van examens in verschillende vakken van handelswetenschap en het deswege uitreiken van diploma's van bekwaamheid en o.m. het overbodig worden van het bezit der Nederlandsche diploma's.

Bevolkingsrubber.

Onder dit opschrift bevat het Jan-Nr. van Orang Peladang, het orgaan van de studeerenden aan de Koloniale Landbouwschool te Deventer, het navolgende stukje:

„Tengevolge van de Inlandsche Rubbercultuur in Djambi, stijgt de levensstandaard in die streken zeer snel. Dit wordt vooral door de Europeanen gevoeld, daar hun tractementen niet in overeenstemming zijn met deze hooge prijzen, ofschoon de inkomsten al eenigszins verhoogd worden. De Inlanders, die hun geld alleen besteden aan dure kleeren, voedsel en andere luxe-artikelen (bijv. auto's, geen Fordjes maar dure merken zijn er heel gewoon) kijken nu wel eenigszins op de Europeanen neer. Een bewijs hiervan leveren de volgende historische verhalen.

Haagsche Steenkolen Mij v/h J. KEMPS

HOFLEVERANCIER
Hoofdkantoor Z.O. BUITENINGEL 170 - Telef. No. 72180.
Alle soorten prima kwaliteit brandstoffen.
PRIJSCOURANT OP AANVRAGE.

Een inlander komt met kippen bij Mevrouw en doet per stuk f 4.- vragen. Mevrouw vindt den prijs te hoog en gaat er op afdingen; ze wil er f 3.50 voor geven. Eindelijk andere Inlander heeft het gevalletje bijgewoond. Zoniet te zeggen haalt hij 5 guldens voor den dag, die voor den koopman neer, pakt de kip op en wandert er mee weg.

Een ander geval: Een Europeaan gaat naar de markt om visch te koopen, hij ziet een pracht-exemplaar van een visch vraagt was het kost. De Inlander antwoordt: „Ik verkoop het niet aan Europeanen, want zij kunnen het toch niet betalen.”

Een paar dagen later is diezelfde Europeaan met een motorboot op de Djambirivier. Daar vaart hij langs de visscher van wien hij laatst visch had willen koopen. Plotseling gooit deze een groot exemplaar in de motorboot, roepende: „Hier, die mag je wel hebben!” Daar ga je met je goeie gedrag!”

Het wil ons voorkomen dat dergelijke nonsens-berichten in een orgaan waarvan de lezers eenmaal eene trekking hopen te vervullen in de Indische cultures, het ware als vervul moeten werken op hunne toekomstige verhoudingen tot — en waardeering van de „bruinen broeder”. Meer willen we er voorloopig van zeggen.

De West-Indische Gids.

Onder het opschrift: De wet op de staatsinrichting van Suriname”, wijdt Mr. O. E. G. Graaf van Limburg Stirton een uitvoerige beschouwing aan het in 1923 in de verschenen verslag der commissie, welke o.m. de dracht had advies uit te brengen omtrent de wijzigingen, welke met inachtneming van de wederzijdsche belangen van moederland en koloniën, in de Regeering reglementen van Suriname en Curaçao zouden moeten worden aangebracht, zoowel in verband met de betreffende artikelen van de in 1922 gewijzigde Groninger wet, als in verband met de instelling van plaatselijke besturen in bevolkingscentra, welke er zich toe leeren om ter voorziening in locale behoeften geheel of deele op eigen kracht te steunen. De schr. bepaalt niet tot het geven van een overzicht der voorstellen van genoemde commissie, doch brengt daarbij zijn eigen denkbeelden naar voren, voortspuitende uit de geerte „om zoowel voor Nederland als voor Suriname iets goeds en heilzaams tot stand te brengen.”

Mr. B. de Gaay Fortman, die bijzonder goed thuis is in oude bronnen over de geschiedenis van Curaçao, citeert vervolgens eenige bladzijden uit het in 1748 verschenen werk „Het ontroerd Holland” welke blz. op die koloniale betrekking hebben.

De rubriek boekbespreking bepaalt zich tot het in de verschenen werk van W. C. Farabee: The Central American waks, waarvoor de h.h. C. H. de Goeje en Jhr. L. C. van Panhuys aandacht vragen. De bespreking van laatstgenoemde is inderdaad een interessante studie op zichzelf, die volle aandacht verdient.

In de als altijd goed verzorgde rubriek Bibliographie zien we den titel opgegeven van een artikel in „Prins” van 12 Dec., „Het wapen van Suriname en de historie, naar mededeelingen van Mr. Dr. C. F. Schoor” welke aan onze aandacht was ontgaan.

Rijks Ethnographisch Museum te Leiden.

Ter Alg. Landsdrukkerij te 's-Gravenhage is verschenen het verslag van den directeur van 's Rijks Ethnographisch Museum te Leiden, Dr. H. H. Juynboll, over het in de vak van 1 Jan. tot 31 Dec. 1924. Behalve de periodieke klachten over de gebrekkige huisvesting van de belangrijke collecties ethnographica, bevat het verslag o.m. mededeelingen over verkregen aanwinsten uit verschillende deelen van den Archipel. Met ingenomenheid wordt daarbij gewag gemaakt van door Dr. P. Wirz schonken voorwerpen uit Centraal Nieuw-Guinea, die komstig van het nog weinig bekende bergvolkje Timorini, bestaande uit een steenen bijl. een band schelpgeld op te naaien, een vrouwenrokje, en een fopspeen voor zuigelingen!

Vrijzinnig Weekblad.

Onder het opschrift „Lidi of sappe-lidi” houdt de J. J. B. Ostmeier in het Nr. van 23 Dec. 11. eene schouwing over de hopeloze verdeeldheid der heemsche vak-, politieke- en andere vereenigingen partijen in Indië, zeer tot schade van den algemeenen vooruitgang van het volk. — Verder bevat dit Nr. o. Beschouwingen over den pandhuisdienst. III. Reorganisatie, door L. Th. van Haften. — Legerstatistiek. — Benoemingsrecht van de Regeering en de samenstelling van den eersten Provincialen Raad, door K.

FIRMA J. VAN DER WOLF
BANKETBAKKER
Specialiteit in Lekker-Lekker
DEN HAAG
PRINSESTRAAT 120-122 TEL. 12220

PIERRE J. MOOIJMAN
 de KLAS DAMES- EN HEERENKLEERMAKERIJ NAAR MAAT
 FRANKLINSTRAAT 141 - DEN HAAG

Coupe Minister London. Pasvorm gegarandeerd. Specialiteit in het veranderen van niet-passende Dames- en Heerenkleeding. Vakkundig chemisch Reinigen, Keeren, Repareeren en Opperseren van alle voorkomende kleding. Ontvangen een pracht Collectie Engelsche en Schotsche Stoffen waarvan de stalen op aanvraag te bekomen. Betalingsconditiën volgens overeenkomst.

TELEFOON 30955 EVEN OPBELLEN!!!

De Indische Mercur.
 No. 4 (27 Jan. '26). Cultuur van ruwe jute in Britsch-Indië, door G. H. Hauer. — Overzichten van den arbeid van den Indischen Volksraad (vervolg), door H. Ch. G. van der Mandere. — Bijdrage tot de techniek van het Lager Landbouw-onderwijs, door A. J. Koens, besproken door Dr. A. A. L. Rutgers. — Overzicht van de productenmarkt op Java en Madoera gedurende het derde kwartaal van 1925. — Uitvoer der voornaamste handelsartikelen uit het vrije verkeer van Java en Madoera door particulieren. — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. — Verkeerswezen. — Financiële berichten en verslagen, zoodaer de overige wekelijksche rubrieken. — De afdeling Handelsmuseum van het Koloniaal Instituut geeft eene recente literatuur-opgave over vezelstoffen, plantenziekten en bodemvraagstukken.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.
 Hoofdzakelijke inhoud van No. 25 (19 Dec. '25). Landbouw Amerika, door Prof. M. W. Senstius. — De verhooging van de opbrengst der vischijvers door bemesting, door Dr. M. L. van Breemen, met antwoord van Dr. J. P. M. — De vruchtbaarheid van den grond, in het bijzonder in verband met de teelt van meerjarige gewassen, door Dr. A. W. K. de Jong (vervolg). — De invloed van leguminosen op bodem en oogst in de koffiëplanten van de onderneming Soember Asin (Java), door Dr. E. E. — De vooruitzichten der oliëpalmcultuur in Ned.-Indië, door Dr. E. Fickendy (ontleend aan Econ.-Stat. Berichten). — Het aandeel van Ned.-Indië in den uitvoer van rubber.

De Indische Culturen.
 Uit den inhoud van No. 24 (15 Dec. '25). Schadelijke insecten in importartikelen in blik, door S. Leefmans (met ill.). — Wondbescherming bij cacao, door Dr. C. Hartley. — Weerkunde en landbouw, door Pluvius. — Plaats bij landbouw in Indië, door v. d. Zande. — Korte berichten: (Het rubberverbruik in Amerika). — De vraag naar de culturen. — Een waarschuwing voor Indische theeproducenten (ontleend aan het „Koloniaal Weekblad”, doch zonder vermelding van die bron).

De Indische Post.
 Op de volgende bijdragen in het No. van 19 Dec. zij aandacht gevestigd: Keloed en Keloedwerken, door J. P. M. (handelt over de aftapping van het kraterwater ter voorkoming, in den vervolge, van nieuwe rampen). — Nog eens: Het kankervraagstuk, door W. Sch. — De dactyloscopische identificatie-methode (slot). — Het kroniek. — Uit den Volksraad. — Financieel-economische notities, door M. A. J. Kelling. — In de rubriek „Onze meening” een entrefiletje: „Uitruits, die wij zijn”, waarin de aandacht gevestigd wordt op de zeer belangrijke bijdragen door vermogens-Nederlanders geschonken aan het Koloniaal Instituut, dat „in de eerste plaats beoogt de behartiging van de belangen van den inlander in Nederl. Oost-Indië”.

De Indische Loods.
 No. 49 (van 19 Dec. '25) bevat o.a. Commissies... Commissies. De gewone fout (handelt over de defensie van Indië). — Problemen. Een woord van waarschuwing, door Noto Soeroto. — De evenredige vertegenwoordiging in de Gemeenteraden, door Delta. — Schonen in Ned.-Indië. Het groote werk op onderwysgebied. — De voorwaardelijke veroordeeling. Is praktische toelating wel mogelijk?
 No. 50. Zelfverwezenlijking en coöperatie, door Noto Soeroto (ontleend aan „Oedaya”). — Indonesische sae beha... verpanding, door Radjo Soebroto (een aan het Koloniaal Weekblad” ontleend beschouwing van Mr. D. E. van Ossenbruggen). — Nederlandsch Indië of Indonesië. Een sympathiek betoog. — Esculaperijen. — De verzorging van ons lichaam, door arts E. H. H. — Het Indisch gevangeniswezen en de Min. circulaire van Mei 1924, beschouwd door H. Overduin, directeur Centrale gevangenis te Semarang.

... verhalen uit Oost-Indië (sprookjes en fabels), zameld door Dr. Jan de Vries. Met illustraties van J. van Overbeek. (Zutphen, W. J. Thieme en Cie). — Een bespreking van dit werk in het „K. W.” volgt).
 Handleiding voor het methodisch beoefenen van het machineschrijven (typewriting) volgens het tienvingerstestem, door W. G. Hauff. Derde verbeterde druk. Weltevreden, N.V. Boekhandel Visser en Co.)
 Overzicht van de Inlandsche- en Maleisch-Chineesche pers, 1925, No. 52. (Bureau voor de Volkslectuur te Weltevreden, afdeling Pers).

WANNEER
 U zich in DEN HAAG vestigt laat Uw woning dan
Stoffeeren en Meubileren door
H. FLICK - Scheveningen
 Optunusstraat 148 - Telef. 53568

PLAAT- en KUNSTHANDEL - SPIEGEL- en LIJSTENFABRIEK
P. J. CRAMWINCKEL Jr.
 Den Haag, PIET HEINSTRĀAT 36, Telefoon 11906

Eno me keuze Gravures, Platen, Etsen enz.
 Encadrementen in alle stijlen. — **BILJIKKE PRIJZEN**
 Export naar de Indiën. Vele attesten van Ind. fam. ter inzage

Overzicht van de Maleisch-Chineesche en Chineesche pers over de maand November 1925. Samengesteld door het Kantoor van Chineesche Zaken. Weltevreden, Drukkerij Volkslectuur).

Statistisch overzicht van Sumatra- en Java-tabak, samengesteld door Dentz en Van der Breggen. Uitgave Januari 1926. (Amsterdam, „De Brakke Grond”).

Eene Bataviasche Sociëteit (de Harmonie te Weltevreden), door S. Kalff. (De Ind. Verlofganger, 29 Jan. 1926).

Is het in Suriname steeds een armoedige boel geweest? (Een blik in het verleden), door Fr. Oudschans Dentz. (De Periskoop, 19 Dec. '25).

Suriname.

Zoodaer wij in ons vorig nummer zeiden, heeft de heer J. A. Polak, Gouvernementslandmeter, den kolonialen dienst verlaten. In de ontslag-resolutie wordt hem dank betuigd „voor zijne vele en zeer gewichtige diensten den Lande gedurende langen tijd bewezen.”

De Gouverneur wenschte den heer Polak in dienst te houden, maar deze meende — hij is 66 jaar — dat voor hem de tijd gekomen was om voor een jongere kracht plaats te maken.

Ook wij betreuren het, dat de heer Polak den dienst heeft verlaten. Ambtenaren van zijn kaliber zijn in Suriname zeldzaam. Onze kolonie kan niet, als onze Britsche nabuur Demerary, wijzen op geleerden, die hun geheele leven hebben gewijd aan den dienst van den lande. Veteranen als Professor Harrison en James Rodway, om maar dezen te noemen, hebben wij in Suriname niet.

Polak is een selfmade man. Na de lagere school te hebben verlaten, bekwaamde hij zich voor het landmetersexamen, dat hij in 1879 aflegde, waarna hij gedurende 18 jaren als particulier landmeter werkzaam was. In die jaren doorkruiste hij het binnenland in alle richtingen. In 1897 kwam hij in dienst van de „Maatschappij Suriname”, die een mijnbouwkundig onderzoek zou doen en een spoorweg naar het binnenland aanleggen. Van dezen aanleg kwam niets en in 1903 nam het Gouvernement zelf dien aanleg op zich. Polak ging toen in ambtelijken dienst over en bleef intendant der Koloniale Spoorwegen tot 1912. Toen de spoorwegaanleg voltoond was, werd hij verkeerschef en in 1914 volgde hij den heer W. L. Loth op als gouvernements-landmeter. In 1920 werd hij tevens hoofd van de Opnemingsbrigade.

Onder zijne merkwaardige tochten naar het binnenland willen wij hier noemen zijn „wandeling” in 1901, in gezelschap van den heer Le Marinel, van Paramaribo naar de Tapanahony, een afstand van 150 K.M. door het oerwoud.

Toen in 1910 te Paramaribo het bericht kwam van het overlijden van den ontdekkingsreiziger Eilerts de Haan en men tevens vernam dat ook diens opvolger Kayser aan de Gran Rio ziek lag, stond men voor de grootte moeilijkheid hoe de expeditie te hulp te komen. De heer Polak bood zich toen aan om samen met den heer ... (professor te Leiden) naar de Gran Rio te ...

„De Weekblad” van 31 December schrijft: „De waarde van den heer Polak als ambtenaar school wel in de eerste plaats in zijn ontzaglijke kennis van het binnenland, waardoor zijne adviezen van bijzondere beteekenis waren. Maar daarnevens heeft men ook herhaaldelijk kunnen profiteren van de ambitie waarmede hij alles volgde buiten onze grenzen wat ook maar eenigszins in verband stond met zijn ambt.”

In 1908 verscheen van de hand van den heer Polak bij Martinus Nijhoff, den Haag, een uitvoerig „Historisch overzicht van de goudindustrie in Suriname”. Toen de „Encyclopaedie van Nederlandsch West-Indië” in bewerking was, werd niet te vergeefs een beroep gedaan op zijn medewerking. Menig artikel daarin is van zijne hand.

Al de Surinaamsche bladen schrijven met grooten lof over dezen merkwaardigen, hij zijn groote kennis uiterst bescheiden, man.

In 1911 werd hij benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau en in 1912 bevorderd tot Officier in die Orde.

Polak is er de man niet naar om nu te gaan leeg zitten. Men mag zich overtuigd houden dat hij zal blijven voortgaan zijn groote kennis van het land aan te wenden in het belang van de kolonie.

Een goed en billijk adres

VOOR

prima Thee en Koffie

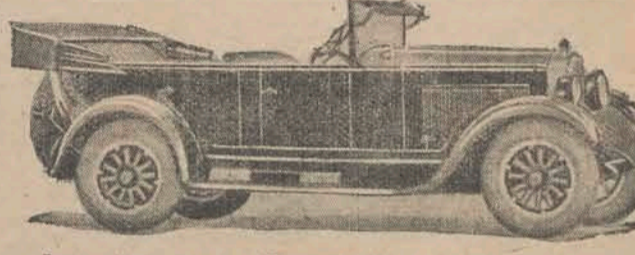
is

Thee- en Koffiehandel

Noordeinde 105a

's-Gravenhage Telefoon 12413

Garage T. VERSEVELDT
 Nassau Zuilensteinstraat 47 Telefoon 11202
DEN HAAG

Levering van alle soorten Automobielen en Motorrijwielen

STALLING

BENODIGDHEDEN - OLIE en BENZINE

Modemagazijnen
HENNEMAN & PLUKKER
 Valeriusstr. 28-38
DEN HAAG

Grootste Speciaal Magazijnen
 in Japonnen, Blouses, Rokken,
 Peignoirs, enz. enz.

Gedurende den Winter steeds nieuwe zendingen voile Blouses en Japonnen voor Indië

Piano's en vleugels

DUCANOLA
 NON PLUS ULTRA

F. A. C. F. VAN DER DOES
 LANGE HOUSTRAAT 9
DEN HAAG
 BREDA-MAASTRICHT
 Vraagt catalogus

W.D.BOS OPTICIEN THOM/ONLAAN 47
 (Bij THOM/ONPLEIN)

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal / 80,000,000.-
Statutaire Reserve - 20,536,861.-
Buitengewone Reserve - 22,660,000.-

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.
Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten
Incasseringen en Financieringen.
Schriftelijke en Telegrafische Credieten.
Reiscredietbrieven.
Deposito's.
Rekeningen-Courant.

Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken

DE BAS & Co., Bankiers

HEERENGRAGHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:: Safe-Inrichting ::

30326 TELEFOON 30326

**GECONTR. PARTIC.
NACHT
VEILIGHEIDS-DIENST**

13 VAN BLANKENBURGSTRAAT 13

Gecontr. Particuliere Nachtveiligheidsdienst
Dir.: TH. KETJEN, Oud-Off. O.I. L.
Eerste inrichting van dien aard in Nederland
Kantoor: VAN BLANKENBURGSTRAAT 13c
DEN HAAG — — — — — Tel. 30326 5238

Wanneer U

PERIODIEKEN

wilt uitgeven, wend U dan tot ons. Wij zijn daarvoor speciaal ingericht en kunnen derhalve voor

goede en tijdige aflevering

zorg dragen. Desgewenscht verzorgen wij voor U de

Administratie en Expeditie

Onze rotatiepersen staan gereed voor uw **grote oplagen**, onze prima snelpersen voor die tijdschriften, waarbij het vooral op **kunstdruk** aankomt

N.V. Drukkerij Ten Hagen
Nobelstr. 20, Den Haag, Tel. 11987*

BRIEVEN en stukken, de afdeling Advertenties betreffende, uitsluitend te adresseeren: Administratie Koloniaal Weekblad, Nobelstraat 20, Den Haag. Dus NIET enkel Drukkerij Ten Hagen.

Wissel In- en Verkoop	Hollandsche Bank voor West-Indië Heerengracht 471 AMSTERDAM Tel. 31290 en 35290 CURAÇAO CARACAS VENEZUELA Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië, Venezuela, Columbia en Midden-Amerika. 5008	Incasseringen
Credietbrieven		Handelsinformaties
Telegrafische		Rembours- en
Uitbetalingen		Document.-Credieten

Op 28 December herdacht de heer F. Ricker, directeur van de gevangenis in het fort Zeelandia, te Paramaribo, den dag waarop hij 50 jaar geleden als soldaat in de kolonie aankwam.
Op denzelfden dag herdacht ook de heer J. F. van Hammen zijn 50-jarig verblijf in de kolonie, waar hij, evenals den heer Ricker, als soldaat aankwam.

„Suriname” van 5 Januari brengt het bericht dat met ingang van 1 Maart a.s. het Landbouwdepartement in Suriname zal worden opgeheven en dat de Directeur den dienst zal verlaten en op wachtgeld worden gesteld.

Wij vinden dit een verbluffend bericht. Wordt de versobering zoover doorgevoerd, dat in een land, dat het van den landbouw moet hebben, het departement van den landbouw wordt opgeheven?
Wij zijn zeer benieuwd naar de motieven voor deze versobering.

De zeer nuttige „West-Indische Kalender”, uitgegeven op initiatief van de West-Indische Kamer, is opnieuw verschenen bij de Amsterdamsche boek- en steendrukkerij v/h. Ellerman, Harms & Co. Deze is reeds de zevende jaargang.

Die belang heeft bij of belang stelt in de West-Indische Koloniën schaffe zich dezen kalender aan, die een schat van gegevens van allerlei aard bevat.
Onder de kiekjes vonden wij er eenige, die, als we ons niet vergissen, reeds meermalen dienst hebben gedaan.

Den 20en Januari heeft de heer E. Weiss, vroeger Zending van de Broedergemeente in Suriname, voor de Christelijke Mannenvereniging „Gij zijt allen broeders” te Rotterdam, een lezing met lichtbeelden over het leven in Suriname gehouden. Spreker gaf eerst een beschouwing over de geografie en de volkenkunde van het land en daarna een overzicht van de Zending der Broedergemeente. Een verslag van de lezing vonden wij in „De Rotterdammer” van 22 Januari.

In een door het Departement Amsterdam der Nederlandsche Maatschappij van Nijverheid en Handel en de vereeniging „De Industriële Club” op 25 Januari gehouden vergadering, heeft Prof. Mr. J. C. Kielstra uit Wageningen gesproken over West-Indië. Naar het verslag, dat wij in „Het Algemeen Handelsblad” van 26 Januari vonden, was de inhoud der lezing dezelfde als die wij hier eenigen tijd geleden in het Indisch Genootschap mochten bijwonen.

Curaçao.

Politie en Justitie.

II.

Langer dan in Nederland, heel wat langer zelfs, heeft daar dus de vereeniging van justitie en politie stand gehouden, want dat de procureurs-generaal bij de gerechtshoven hier te lande als waarnemend directeurs van politie optreden heeft hiermee niets te maken. Wij kunnen het best begrijpen, dat het zoo gegaan is, en ook dat het zoo nog een heelen tijd lang goed gegaan is. Maar men had eerder moeten ingrijpen. Men had wijzer gedaan, als men het ambt van advocaat-generaal bij het hof van justitie had afgeschaff, den procureur-generaal meer op zijn eigenlijke justitie-taak als hoofd van het openbaar ministerie aangewezen had, en der politie een afzonderlijk hoofd gegeven had. Dan had men een toestand gekregen als in ons land, en tusschen het hoofd van het parket en dat der politie een verhouding als tusschen den officier van justitie en den commissaris van politie of den burgemeester.

Nu is al jarenlang de toestand deze, dat de politie den niet-vakkundigen procureur-generaal boven het hoofd gegroeid is. Daarvan is dien ambtenaar geen verwijt te maken. Bij de ontwikkeling van Curaçao tot wereldhavenplaats is meer en meer de behoefte gebleken aan deskundige leiding. De overleden commandant of commissaris kon die niet geven, en dat hij op de plaats, waar hij misschien in het begin goed voldaan heeft, gebleven is, toen de omstandigheden hem te machtig werden, is niet minder aan degenen, die hem daar gehandhaafd hebben, te wijten dan aan zijn eigen zelfoverschatting. Wij willen daarvan niet meer zeggen, na wat wij 7 Mei van het vorige jaar hierover

schreven, waarnaar wij in bescheidenheid meenen te mogen verwijzen.

Tallose voorgenomen reorganisaties zijn mislukt en ook die, welke thans in bewerking is, zal o.i. mislukken als men den knoop niet doorhakt en de politie losmaakt van de justitie. De politie heeft als hoofd noodig een politiemans, wat iets anders is dan een justitieman. En geen politiemans, die zijn eigen waarde en de waarde van zijn vak verstaat, zal een ondeskundig hoofd boven zich dulden. Voor de samenwerking tusschen politie en justitie is het ook niet noodig, dat beide diensttakken onder een hoofd staan. De politie, die haar taak begrijpt, zal ten dienste der justitie staan, maar daarvoor is geen inmenging noodig in de inwendige organisatie van het politiekorps en in den politiedienst, die niet alleen ten dadelijken nutte der justitie strekt. De officieren van justitie ten onzen geven hun „bevelen”, zegt ons wetboek van strafvordering, aan den commissarissen van politie, burgemeesters en officieren der marechaussee, maar zullen er niet aan denken. Zij zich te mengen in wat niet tot hun taak behoort.

De aanstaande herziening van het Regeeringsreglement biedt gelegenheid om het laatste wettelijke bevelen voor een behoorlijke regeling weg te nemen. In afwachting daarvan zal door welwillende medewerking ondanks de verouderde letter van de wet de gewenschte toestand, o.i. de eenig bestaansbare toestand, verkregen kunnen worden.

Zijn wij goed ingelicht, dan heeft de gedachte, dat het bovenstaande neergelegd, ook voorgezetelen bij de uitzending van den kapitein Borren. Men mag trouwens veronderstellen, dat deze, van te voren op den hoogte gebracht van den plaatselijken toestand en ingelicht omtrent een der voornaamste oorzaken der heerschende misstanden in het politiekorps en in het arb. geheele politiewezen, zijn voorwaarden gesteld heeft. Anderzijds mag men verwachten, dat hem van bovenaf aan het „Plein” en op het gouvernementshuis alle mogelijke medewerking zal zijn en worden verleend, en dat het hoofd van „de rechterlijke en administratieve politie” zelf niet minder genegen zal zijn, deze zaak op zuiver te bezien van uit het gezichtspunt van het belang van Curaçao. Ten slotte gaat het niet om een stuk macht, maar om het zien der zaken in de juiste verhoudingen. En praktisch behoeft de noodige wijziging niet gepaard te gaan met het inboeten van eenig stuk werkelijk gezag.

Het hoofd der politie zal hebben te gehoorzamen, wanneer en in zooverre de procureur-generaal in het belang der justitie bevelen geeft, maar overigens zal hij, waar het de „administratieve” taak der politie betreft, van niemand bevelen hebben af te wachten dan van den gouverneur. En de procureur-generaal zal zich niet wenschen te begeven op een gebied, dat ook technisch het zijne niet is.

Nog eens: laat men den tegenwoordigen toestand bestaan, dan handhaaft men willens en wetens een der hoofdzaken van het jarenlang ingewortelde kwaad: neemt men weg dit vitium originis, dan alleen, maar dan ook zeker, scheidt men verhoudingen, die bij een drachtige samenwerking een einde kunnen maken aan toestanden, die de Koloniale verslagen nu al een reeks van jaren in schrille kleuren ons teekenen, en een afluïting zijn voor het Nederlandsche gezag in Curaçao.

De Watervoorziening.

Hier volgt het slot van het Voorloopig verslag:
„Daartegenover werd opgemerkt, dat in een aangelegenheid als deze zeer betrekkelijke waarde kan worden gehecht aan het oordeel van personen, die nimmer dit eiland hebben bezocht of gezien, die Curaçao slechts uit kaarten en boeken kennen en een uitspraak zullen hebben te doen op hun in handen gestelde stukken en teekeningen. Huns ondanks zullen zij zich op anderen hebben te baseeren en persoonlijk onderzoek, eigen bezichtiging, is dan uitgesloten.

Bij de memorie van antwoord op het voorloopig verslag betreffende de ontwerp-begroting voor 1926 zijn de bezoldigingen enz. aangegeven van de aan te stellen ambtenaren en verder personeel. Gevraagd werd of hij het vaststellen van de bedrijfskosten ook rekening gehouden is met eventuele ten laste van 's Lands kas komende verloftraktamenten, pensioenen, uitzendings- en reiskosten van directeur, boekhouder, machinist, controleur, opzichter enz. Het wilde uit een commercieel oogpunt noodzakelijk voorkomen ook met dit alles rekening te houden bij het vaststellen van de zelfkosten van het water, de rendabiliteit van het kapitaal en eventueel te behalen winsten.

Het heeft de aandacht getrokken, dat het Bestuur zulk een uitgebreide staf ambtenaren en personeel noodig

B. G. TAL, Accountantskantoor

Stille Veerkade 24 's-Gravenhage
Telefoon 16110 en 16111

Contrôle, bijwerken van administraties
Behandeling van belastingzaken
ADVIEZEN, OP BEDRIJFS-ECONOMISCH GEBIED

ZOUTMANSTRAAT 42 **DE RENTEKAS** 's-GRAVENHAGE

Effecten - Coupons - Rekening-Courant

Spaarkas renteverg. 4 pCt. Safe-Inrichting

at voor de bediening van de watervoorziening. Dit zou sleiding kunnen geven tot bureaucratie, noodlooze slag en formalisme, afgezien nog van het naar het tijt noodeloos opvoeren der bedrijfskosten.

Volgens mededeeling van den Chef van den Mijnbouw-ndigen dienst in de afdeelingen gedaan, zouden de onwerken, althans een gedeelte daarvan aanbesteed nen worden, naar zijn meening voor plus minus 00.000.—. De vraag werd gesteld welk standpunt het stuur zoude innemen in het geval — bijaldien dit ont- stuur door den Raad mocht worden aangenomen — zelfs or den aanvang der werkzaamheden kwam vast te an, dat het voor bedoelde werken geraamde bedrag merkelijk zal worden overschreden, doordien de be- staanken aannemer een veel hoogere som vraagt voor de voering, dan het Bestuur thans meent.

Naast het voorgaande wilde men de aandacht vestigen een punt, dat vooral in dezen tijd van groot gewicht n. l. op het gebrek aan werkvolk. Zullen de werkzaam- g, aan den voor de uitvoering van het plan daarvan niet veel der ondervinden en geregeld voortgang kunnen heb- ken. Zullen de werkzaamheden niet zooveel vertraging ervinden, dat zij niet op tijd klaar kunnen zijn?

Naar aanleiding van het hieromtrent in de afdeelin- ke ben medegedeelde, achtte men het niet ondienstig het en. Instuur ten sterkste te ontraden een groot aantal laag erkingsdisciplineerd volk van vreemde nationaliteit als enschermkracht hier in te voeren, aangezien er, daargelaten erkreg de aan het overbrengen verbonden kosten, groote ns bestaat, dat zoo'n plan in de praktijk slechte ge- ngen heeft en het Bestuur zich voor moeilijkheden bij deplaatst ziet, vooral in de buitendistricten waar de trouw- tiemacht gering is.

op den dit verband werd ook de vraag gesteld of bij het en in cijferen der aanlegkosten ook rekening gehouden is n den het feit, dat bij het toenemend gebrek aan werkvolk in het arbeidsloonen zich in stijgende lijn bewegen.

heeft Niet alleen omdat der afdeelingen niets bekend is om- venaft de voorwaarden en bepalingen, waaronder de in de te mo- morie van toelichting op het onderhavige ontwerp nd, en melde kasvoorschotten verleend en de eventueel te iten leeningen uitgeschreven zullen worden, maar e zaak op de overweging, dat het volstrekt niet raadzaam het nageslacht te bezwaren met schulden, welke etaling laier, als de opzet van de zaak mocht tegen- en of de tegenwoordige bloei van ons eiland mocht ouden zeer bezwaarlijk zal kunnen zijn, was men nneen en eenparig tegen het nemen van kasvoor- otten en het sluiten van leeningen. De rendabiliteit n de watervoorziening toch is berekend op de tegen- ordige situatie en het is gansch niet uitgesloten, dat voorziening, wanneer eens de gunstige omstandig- den veranderen, met nadeelige saldo's zal gaan werken. ke wissels op de toekomst trekken, achten verschil- de leden zeer bedenkelijk. Misrekeningen, tegenslag, eurstellingen zijn geenszins uitgesloten of ondenkbaar. itendien zou door een leening ten bate van de water- orziening voor Willemstad, het geheele gebiedsdeel zwaard worden en derhalve ook de buitendistricten de andere vijf eilanden, die hoegenaamd geen voor- el of genot van de watervoorziening hebben. Het valt betwijfelen of dit laatste te rechtvaardigen zou zijn.

aan de andere zijde werd echter opgemerkt, dat het meer dan ooit tijd is uitgaven te doen voor werken, ons gebiedsdeel in latere, moeilijker tijden helpen nnen het hoofd boven water te houden.

Men meende, dat, indien het Opperbestuur de water- orziening zooals geprojecteerd toch zou willen doen stand brengen, er geen ander middel overblijft, dan t eenvoudig plaatsen van deze uitgaaf op de begroo- ng voor 1926 en de Rijksbijdrage tot aanvulling der ragaosche middelen met het bedrag der kosten te ver- ogen.

resumeerende wilden de leden, die aan de bespreking dit ontwerp in de afdeelingen deelnamen, nog doen komen, dat er twee ernstige bedenkingen daartegen ren gerezen n. l. het putwater en het water van Hato erzijds en de leening anderzijds.

lgemeen gaf men te kennen, dat, indien in plaats van onderhavige plan en ware voorgelegd betreffende water, men bereid zou kunnen worden gevonden nkele lasten te laten opleggen en opofferingen te osten."

Uit den Verren Vreemde.

De Zuid-Afrikaansche studenten.

Het einde is wel heel vervelend geweest, voor allen en or leder. Het was alles zoo goed gegaan. Eerst in agie daarna in ons land. En toen dat geheimzinnige ktegeval van den student de Wet, dat opname in de vak van het ziekenhuis in Den Haag noodig maakte.

Voor Hondenartikelen:

graachvoeder, Dogcakes, Hokken, Manden, Stoelen, Halsbanden, Lijnen, Transporthokken, enz.

IS HET ADRES:

P. H. VERSEVELDT

red. Hendriklaan 204 - 's-Gravenhage - Tel. 53384 Voortzetting der zaken v. d. Fa PETERS & Co., Parkstr. 97)

Het in observatie nemen van de heeren Beyers en Ketel volgde daarop. Inenting. De poging tot vluchten van een drietal damesleden van het gezelschap, beducht voor ziekte of veiligheidsmaatregelen. De verklaarbare aan- vankelijke ontstemming over de even verklaarbare maat- regelen van onzen gezondheidsdienst. Het vertrek van de ± 150 naar Londen, na uitstel en toch vóórdat het geheele Holland-program was afgewerkt, terwijl de zieke en de 2 verdachten hier moesten blijven. Dit alles heeft den einddruk bedorven. Maar wanneer men zich aan deze fataliteit, waaraan niemand schuld heeft, zal hebben ontworsteld, zal het verblijf in menig opzicht toch goed naverken. De Algemeene studenten-senaten- vergadering, die namens de Conference internationale des étudiants de leiding heeft gehad bij het bezoek der Z.-A. studenten, en de dagelijkse leider van den tocht in ons land, de heer van Hecking Colenbrander, heb- ben er niet minder recht op waardeering door; in- tegendeel zelfs, ook in de moeilijke, onvoorziene om- standigheden hebben zij zich goede organisators en hartelijke gastheeren weten te toonen.

De Mekkavaart.

In verband met den val van Djeddah meldde het Alg. Ind. Dgbl., dat volgens betrouwbare, particuliere be- richten uit Singapore zoowel de Nederlandsche als de Britsche scheepvaartmaatschappijen geheel er op voor- bereid waren, dat Djeddah nog vóór het einde van 1925 in handen der Wahabieten zou vallen, en daarmede de strijd, welke het eenige beletsel vormde voor de bede- vaart, zou zijn geëindigd. Dit was dan ook de reden waarom, niettegenstaande de hadj voor de deur stond, geen maatregelen werden getroffen voor de opening van de vaart op Rabigh — de tijdelijk aangewezen haven —.

Men wist, dat toch binnenkort de pelgrims weer via Djeddah zouden kunnen reizen. De Britsche Regeering heeft ook geen bezwaar meer tegen het debarkeeren van pelgrims te Djeddah.

In de Inlandsche bladen werd reeds een juichtoon aangeheven, omdat men uiteraard in godsdienstig- Islamitische kringen met groote spanning heeft afge- wacht of de weg weer vrij zou komen. Niets staat nu de pelgrims meer in den weg om in Januari en volgende maanden den tocht naar Mekka te ondernemen.

Terzake had het Alg. Ind. Dgbl. een onderhoud met een deskundige op dit gebied, die verklaarde, dat het jaar 1926 een zeer belangrijken uittocht van pelgrims zal te zien geven. Verwacht wordt, dat uit de zoo fortuin- lijke rubbergebieden, zooals Djambi, een deel van Borneo en een deel van Atjeh, zeer velen zullen gaan. Van Java zal het aantal ook wel iets grooter zijn dan gewoonlijk, omdat er een jaar is verlopen, voordat men van daaruit naar Mekka kon reizen. Dit „verloren” jaar zal op een of andere manier althans gedeeltelijk worden ingehaald.

Volgens bericht van andere zijde zouden den 16en, 18en, 23en en 30en Januari pelgrimschepen van Tandjong-Priok naar Djeddah vertrekken.

Emigratie naar Canada.

Wij lazen in de Nederlandsche bladen, dat in ons land is aangekomen de heer H. M. Hennequin, secretaris van de Hollandsche kolonie voor Saskatchewan, in de hoofd- plaats van het Canadeesche district Saskatoon.

De heer Hennequin, die meent, dat in Canada vooral behoefte is aan geschoolde landbouwers, geschikt om te emigreren, deelt over de werkzaamheid van het kan- toor der genoemde Hollandsche kolonie o.m. 't vol- gende mee:

Het kantoor van deze kolonie stelt zich ten doel Hol- landers, die zich in Canada en speciaal in de provincie Saskatchewan willen vestigen, raad willen inwinnen over toestanden en het economisch leven aldaar, met raad en daad bij te staan en hen niet in handen te laten vallen van menschen, die hen willen exploiteeren. Presi- dent van het kantoor is de heer Gerrit Hoeff, directeur van een der grootste houtfabrieken te Saskatchewan, vice-president de heer Richard Kenst, een bekend steen- kolenhandelaar, waarnemend secretaris de heer J. Groot- huis.

Saskatchewan telt volgens de laatste provinciale statistieken onder haar bevolking 16.639 Hollanders en aangezien de emigratie naar Canada jaar op jaar toe- neemt, werd de noodzakelijkheid van een kantoor voor inlichtingen steeds dringender, te meer omdat aldaar geen officieel Nederlandsch vertegenwoordiger ge- zeteld is. Dit was een der voornaamste redenen waarom het kantoor der Hollandsche kolonie te Saskatoon werd opgericht.

Het bestuur van het kantoor doet alles gratis, geeft advies aan de Hollandsche Saskatchewan-boeren, be- handelt hun aanvragen om hulp en raad, en helpt even- zoo de van Holland overkomende personen, waarvoor het belangeloos tijd en werkkraft geeft, zonder iets te ontvangen of iets te verwachten. Natuurlijk zijn aan

Het beste adres voor prima kwaliteit **HEEREN- en DAMES-SCHOEISEL** NAAR MAAT tegen zeer voordeelige prijzen is

JOHAN HEUTS - 's-GRAVENHAGE GROOT HERTOGINNELAAN hoek VOLTA STRAAT Concurrereet met de beste huizen uit het Buitenland TEVENS PRIMA REPARATIE-INRICHTING

UTRECHT.

SCHOOLVEREENIGING „AGATHA SNELLEN”

Opgericht 1898. - Zuilenstraat 7, Utrecht

Lagere School (jongens en meisjes van 6—12 jaar): op- leiding H. B. S. en Gymnasium.

Vijf Vervolgklassen voor meisjes van 12—18 jaar uit der beschaafden stand. Voor zeer goede tehuizen kan worden gezorgd. Inlichtingen en prospectus bij de Directeur, den Heer G. F. VRIJBURG.

Het Bestuur,

Dr. J. VAN DER BILT, Voorzitter. H. WALLER, geb. PIERSON, Secr.

NIEUW PARIJS

Langestraat 35 - AMERSFOORT - Tel. 308

Luxe- en Huishoudelijke Artikelen

Glas-, Porcelain-, Aardewerk

SPEELGOED

Uitgebreide sortering tegen scherp concurreerende prijzen.

HET ADRES voor H.H. Leden van „Oost en West”

5063 WED. J. LOHMANN

„DE STAD UTRECHT”

OUDE GRACHT 194 TELEFOON 4198 bij de Gaardbrug, einde Lijnmarkt. 5068

Glas, Porselein en Aardewerk

GRATIS VERPAKKING VOOR INDIË. GARANTIE VOOR BREUK.

Aan de Leden van „Oost en West”

Het bestaan van het „Koloniaal Weekblad” is, dit behoeft geen betoog, een levensbehoefte voor Uw vereeniging.

Op twee manieren kunt U het orgaan steunen:

- 1°. door de adverteerders, die Uw weekblad helpen financieren, met Uw inkoop te bevoordeelen en daarbij den naam van het blad te vermelden,
- 2°. door Uw leveranciers aan te sporen in Uw orgaan te adverteeren, of door onzen reiziger bij Uw leve- ranciers een introductie te ver- schaffen.

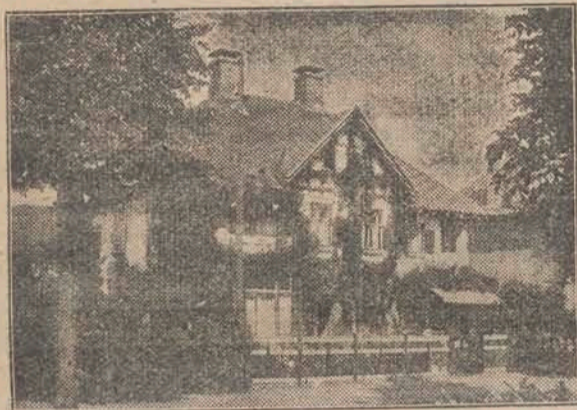
Mogen wij op Uw medewerking in deze rekenen?

DE UITGEEFSTER.

CASSA MARIS
 Bedden- en Meubelmagazijn
 NEPTUNUSSTRAAT 76-78
 DEN HAAG 5193

Vakkundig Reparatie-Atelier
 voor Stoffeederij,
 Bedden, Matrassen en Marklezen

Villa „WELKOM” — Hilversum
 Sumatralaan 15-17 - Telef. 1384

Goed Tehuis voor kinderen met volledig toezicht op studie
 Goed lager-, middelbaar- en hooger onderwijs te Hilversum
 5178 Aanbevelingen zoowel uit Indië als uit Holland.
 VRAAG DIE AAN. Zuster C. C. OBENHUIJSEN

Het soliedst adres
 voor Electriche benodigdheden
 en Installeeren van electriche
 geleidingen, is

M. A. VROLIJK
 Thomsonlaan 41 Telef. 35618
 'S-GRAVENHAGE

Alle voorkomende reparatiën tegen concurrerende prijzen. 5109

CIVIELE EN MILITAIRE
INDISCHE
UITRUSTINGEN

Witte Pakken f 9.50
 en hooger 5090

HET UITRUSTINGENHUIS
 DEVENTER TEL. 400

Geïllustreerde Catalogus
 op aanvraag
 zonder eenige verplichting

GEOPEND

MAISON VERBAAN
 MODERNE DAMESKAPSALON
 MASSAGE - MANICURE - PEDICURE 5233

PR. MAURITSPLEIN 21 - DEN HAAG

T. H. TIEMAN
 Horlogemaker
 voorn. Chef b. d. Heer A. B. Thiemessen
SPECIAL ADRES
 voor het herstellen van afge-
 keurde-, antieke- of kunstige
 Uurwerken

Pieterstraat 23, Den Haag
 nabij de Prinsestraat 5218

het werk in het kantoor eenige kleine kosten verbonden, doch deze worden welwillend terugbetaald door den Canadian Pacific spoorweg.

Behalve de jaarlijkse aanvragen voor plaatsing van boerenarbeiders en vrijgezellen, ten getale van 300, welk aantal, naar verwacht wordt, zeker bereikt zal worden, heeft het kantoor zijn aandacht gericht op het vestigen van Friesche, Zeeuwsche en Groningsche koloniën, waarin de emigranten in Canada naar hun aard gerangschikt kunnen blijven. Het kantoor is overtuigd dat een dergelijke organisatie succes zal hebben, indien de grondslagen goed gelegd worden.

Het Hollandsch publiek kan zich er van verzekerd houden, aldus ten slotte de heer Hennequin, dat richtsnoer bij het advies te allen tijde uitsluitend zal zijn: het welzijn van onze landgenooten en het scheppen van een kans om niet alleen hun eigen bestaan te verbeteren, maar tevens deel te krijgen in den opbouw van het groote land, dat zoo vol van beloften is voor hen, die ijverig willen werken en tevens een onafhankelijk bestaan zich wenschen te veroveren.

Bij deze verkorte weergave van het dagbladbericht laten wij de herinnering aansluiten, dat in het gebouw Bezuidenhout 97, 's-Gravenhage, een bureau is voor emigratie-aangelegenheden, waar, wie voornemens is op de roepstem naar Canada in te gaan, inlichtingen kan inwinnen. Men kan zoo zijn licht aan twee bronnen ontleenen.

Amerika wil tot het intern. gerechtshof toetreden.

De Amerikaansche senaat heeft met 76 tegen 17 stemmen besloten, dat de Ver. Staten, onder zekere voorwaarden, zullen toetreden tot het Permanente Hof van Internationale Justitie te 's-Gravenhage, kortweg genoemd het Internationaal Gerechtshof.

- Kort samengevat luiden de acht reserves:
1. De deelneming aan het Hof zal geen wettelijke verbinding met den Volkenbond mee brengen.
 2. De Ver. Staten zullen stem hebben bij de keuze der rechters.
 3. De Ver. Staten zullen een redelijk deel betalen in de kosten van het Hof.
 4. Uittreding uit het Hof zal te allen tijde kunnen plaats hebben.
 5. Het statuut van het Internationaal Hof zal niet gewijzigd kunnen worden zonder toestemming der Amerikaansche regeering.
 6. Alle andere leden van het Int. Hof zullen de Amerikaansche reserves moeten aanvaarden, voordat de Ver. Staten het protocol van het Hof zullen teekenen.
 7. Er zal geen beroep op het Hof gedaan worden door de Ver. Staten en een andere mogendheid zonder de voorafgaande goedkeuring van de Ver. Staten.
 8. In Volkenbondskringen in Genève beschouwt men deze reserves als geen ernstige belemmering tot de toetreding. Amerika is nog vreesachtig voor de vergaande bemoeienis met eigen zaken, het wil z.z. daarentegen wel bemoeienis met de zaken der anderen. Maar in de praktijk zal dit, naar men vertrouwt wel meevallen, de V. S. moeten over het nieuwe heen.

De grootste moeilijkheid ziet men nog in het 7de voorbehoud. Als Amerika zich alsnog zal willen tevreden stellen met het aanvaarden door den Volkenbond, waarin de staten georganiseerd zijn, zou aan deze reserve gemakkelijk te voldoen zijn. Maar om van alle leden van het Int. Hof de verklaring te krijgen dat zij de reserves aanvaarden, dat kan, zooals de ondervinding geleerd heeft, veel tijd vergen; vele staten zijn ongelooft traag in het beantwoorden van een hun gedaan verzoek, zelfs als h.z. geen bezwaar tegen de inwilliging kan bestaan. De Amerikaansche verklaring heeft intusschen dadelijke beteekenis als morele factor.

Een nieuwe Britsche rijksconferentie.

De Britsche regeering acht weer een rijksconferentie noodig. De verlenging van het mandaat over Irak, c.q. voor 25 jaren. Het ontwapeningsvraagstuk, ook in verband met Locarno eenerzijds en met het dreigend Stille-Zee-conflict anderzijds. De economische kwesties, w.o. de imperiale voorkeurrechten. De permanente vertegenwoordiging der overzeesche gebieden in het rijksregeeringscentrum. Ziedaar al een reeks kwesties van den dag, die om gemeenschappelijk overleg vragen.

Waarschijnlijk zal de conferentie in October te Londen worden gehouden.

Kaap-Kairo. De tocht per automobiel volbracht.

Reuter meldde d.d. 24 Jan. uit Kairo, dat daar per auto de expeditie is aangekomen onder leiding van majoor Court Trealt, welke met dat vervoermiddel meer dan een jaar heeft gedaan over den voorbeeldlozen tocht: Kaapstad-Kairo.

POSTZEGELEXPOR
 D. W. BRANTSEN
 Frankenstraat 41 - Den Haag - Telef. 5352

Zichtzendingen uitsluitend volgens mancolijst.
 Verlangt vanaf September a.s. mijn gratis maand-
 Offertenblad met vele gelegenheidsaanbiedingen.

Berichten der Afdelingen.

Afdeling Amsterdam.

Dinsdag 5 Januari werden den leden onzer afdeling door de welwillendheid der Directie van de Rotterdamsche Lloyd in gelegenheid gesteld een reis te maken met het dubbelschroef stoomschip „Patria” Rotterdam naar Batavia.

Onze voorzitter, de heer van de Wall Bake, op den avond met een woord van welkom en dank de Directie van de Rotterdamsche Lloyd. Ook onze leden, die meermalen de reis naar Indië gemaakt, was het eerste deel van de Patria-film in de getallen genoemd worden van de levensmilen, linnengoed, enz., welke voor één reis noodig eene openbaring.

Zaterdagmiddag 23 Januari vertoonden wij de Patria-film en een gedeelte van de Planciusfilm voor kinderen van onze leden.

Naar aanleiding van den oproep in het Koloniaal Weekblad om opgave in te zenden van het aantal kinderen, dat men wenschte te introducereeren, waren in het geheel 3 (zegge acht) aanvragen binnengekomen. Wij meenden dan ook, buiten onze leden zoo ruim mogelijk introductie te moeten verschaffen met het resultaat, dat de bioscoopzaal tot in de verste hoeken gevuld was met een dankbaar jong volk dat op de tonen van de uitstekende pianobegeleiding vol verrukking de zeereis meemaakte.

Wij willen nog éénmaal een proef met een middel voor kinderen houden, en ieder van ons heeft in zijn kring jongelui, wien men een plezierige leerzamen middag gunt.

Dringend verzoekt ondergeteekende zoo spoedig mogelijk opgave van het aantal kinderen dat men wenschte te introducereeren. De toegangskarten ontvangt dan enkele dagen vóór den nog later vast te stellen middag.

Een woord van grooten dank aan de Directie van de Rotterdamsche Lloyd en van de Kon. Paketvaartmaatschappij die door het beschikbaar stellen hunner films, die zoo'n ruime mate bijdragen tot het verspreiden van meerdere kennis over onze Overzeesche gewesten. Moge andere groote lichamen, welke films van dit bedrijf in Indië hebben laten maken, hun lof voorbeeld volgen en ons hun films ter beschikking stellen. Zij kunnen er van verzekerd zijn dat er nuttig gebruik van gemaakt zal worden.

Secretaris: L. D. PETTIT
 Saksenburgstraat 34
 Telefoon 22490.

Afdeling 's-Gravenhage.

UITVOERING OP 27 JANUARI IN HET GEBOUW PULCHRI STUDIO.

De verwachtingen waren hoog gespannen. Behalve dat de Indische violist Fritz Hinze zich zou laten horen, stond op het programma de vertooning van rolprenten: Een reis met de Patria van Rotterdam naar Batavia, en een Molukkenreis per Plancius. De belangstelling van de leden was zoo groot, dat reeds de voren alle plaatsen (ongeveer 600) gereserveerd waren. Voorts was mededeeling ontvangen, dat de vertooning bijgewoond zou worden door de Javaansche vorstelijke personen, die in opdracht van den Soerabajaan van Soerakarta en den Sultan van Jogjakarta naar Nederland gekomen zijn om Koningin en Prinses te wenschen bij de herdenking van Hun 25-jarig huwelijk.

Nadat Pangeran Ario Mataram en zijne gemalin Koningin Ratoe Alit en hun zoon Raden Mas Maladhi Pangeran Ario Soerjodiningrat met gevolg plaats namen hadden, sprak de Voorzitter, de heer Zuydam, een welkomstwoord, waarin hij in het bijzonder de Indische prinses en prinses dank zegde voor hun tegenwoordigheid. Spreker zette het doel van de vertooning uiteen en gaf daarna een toelichting bij het programma. Een extra woord wijdde spreker aan de Indische prinses. Na in herinnering gebracht te hebben een artikel uit het zeer waardevolle tijdschrift „De Indische Prinses”, de bekende Russische violist Alexander Schüller, schreef naar aanleiding van Hinze's optreden in Amsterdam, eindigde spreker met te zeggen, dat 't hem een groot genoegen deed dat het verband van de vereniging Oost en West was, die Fritz Hinze in gelegenheid gesteld had het eerst in de residentie te treden en dat hij hem het meest mogelijke succes wenschte. Vervolgens werd de Patria-film vertoond. Heland

ONROESTBAAR STAAL

Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer getast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplank onnoodig. Alleen afwassen. Voordeelige prijzen.

Het Ideaal voor de Tropen

FONDERIE'S STAALWARENHANDEL
 Gevestigd Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 1361
 Alle Staalwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
 GROENMARKT 27
 TELEPH. No. 12512 DEN HAAG
 DROGERIJEN :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS 5023

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
 UIT DE PLATEELBAKKERIJ
 „ZUID-HOLLAND" TE GOUDA 5027
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

TOKO BOGOR
 Suezkade 122b - DEN HAAG - Tel. 33472
PrimaJava-Thee
 f1.85 en f1.55
 PER POND. 5207

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Tel. 12503 - Den Haag
 DAMES MODEARTIKELN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN. ENZ.
 BALARTIKELN. 5023

EEN VERSTANDIG ZAKENMAN
 doet verstandige dingen.
 Hij zorgt voor een goed ingerichte administratie. kundig personeel, een net ingericht kantoor, om zijn klanten behoorlijk te ontvangen en bedienen. Natuurlijk levert hij ook prima artikelen.
 Zijn firma moet een goeden indruk maken op zijn klanten en op hen, die hij tot zijn klanten wil maken. Daarvoor zorgt hij ook, dat zijn handelsdrukkerwerk een correcten indruk maakt, zoowel wat betreft stijl als uiterlijk.
 Ook zijn reclamédrukkerwerk moet er aantrekkelijk uitzien, want hij weet, dat slecht reclamédrukkerwerk wel drukwerk, maar geen reclame zou zijn. Hij zoekt dus voor zijn drukwerk een drukker die zoo goedkoop mogelijk is, maar niet ten koste van de kwaliteit van het drukwerk. Hij weet, dat dan de zuinigheid de wijsheid zou bedriegen.
 Dergelijk verstandige zakenlieden bestellen tot hun groote tevredenheid hun drukwerk bij een der beste drukkerijen van Den Haag: S

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafrâchissements 5015
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

HOTEL „DE TWEE STEDEN" RESTAURANT „DE TWEE STEDEN"
 Buitenhof Telefoon Nos. 15950 - 15951 - 10062 's-Gravenhage
FAMIMIE HOTEL EERSTE RANG IN HET CENTRUM DER STAD
 SPECIALE TARIEVEN VOOR LANGDURIG VERBLIJF
 KAMERS MET STROOMEND WATER EN PRIVE BAD
 THE DANSANT - DINER CONCERT
 ROEMEENSCH ORKEST
 UITSTEKENDE KEUKE
 GERENOMMEERDE WIJNKELDER

Vereeniging „OOST en WEST"
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Haag, Tel. 50752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en lieden uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen **INFORMATIE-BUREAU** ten behoeve van personen, die een werkring zoeken in Nederl. Oost- of West- of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstreckende op elk gebied personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 's-Gravenhage, Telef. 14519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichting zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.
TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Telef. 50752. Dit „Tehuis" biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland toeven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aan te richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER.
TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan", van Boetselaerlaan 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Ind. bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetre willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. No. 50248.
LEESZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actueele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.
NEDERLANDSCHE REISVEREENIGING (Anna Paulownastraat 48, Den Haag). Samenwerking ten aan hen die uit Nederland naar Indië gaan en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenen verstreken als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis.
BUREAU VOOR ADVIEZEN op huishoudelijk- en maatschappelijk gebied, onder leiding van de J. Franco Mendes—Calisch en L. Kappeljine van de Coppello—Wijgers. Spreekuur Donderdagmiddag 2—4 en volgens afspraak, Nic. Maesstraat 57, Amsterdam, Tel. 22492.
 Aan dit bureau is een cursus verbonden ter opleiding van vrouwen en meisjes die naar Indië gaan.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West", Heulstraat 17 en de MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- 2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 - 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 - 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkjes met Vooruitzichten.
 - No. I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (Thans in revisie). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (Thans in revisie). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederl.-Indië, zoomede verplegers en verpleegsters, militaire apothekers bij den Burgerlijken Militairen Geneeskundigen Dienst aldaar. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegr.- en Telef.dienst in N.-I. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

- Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
Serie I. No. 1. Nederlandsch-Indië en de handel. 2. Indische toestanden gezien door een inlander. 3. Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland. 4. Sarikat-Isiam. 5. De Sulkernijverheid in Nederlandsch-Indië. 6. De afschaffing van de laatste heerendiensten op Java. 7. Denkbeelden der Inlanders van onzen Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten. 8. De Europeesche vrouw in Indië. 9. De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging. 10. Over de Kolonie Suriname.	Serie II. No. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië. 2. Het Javaansch tooneel. 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië. 4. De thee-cultuur op Java. 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. 6. Een goede taal in Indië. 7. De inlandsche dorpsgemeenschap op Java. 8. De rijksteelt in Nederlandsch-Indië. 9. De Javaan gelijk bij schijnt en is. 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den hoofdveriegenwoordiger Vereen. in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostkust.

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.
 Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.
 tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië
 Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia. 5215

Zeebaboe's en Jongen beschikbaar.
 Te bevragen in „PERSINGGAHAN"
 Advies Bureau en Tehuis voor Nederl. Ind. Bedienden van Boetselaerlaan 2 DEN HAAG Tel. 50752